DÖDEN SPELAR

WIRA

eller

DE ENVISA DAMERNA

(*Nouvelle à clef*)

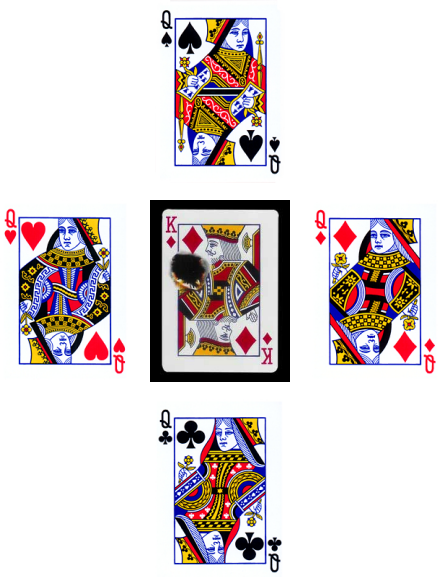

PRINCESSAN QIMH XANTCHA

MDCCLXXXV

Les Joueurs

Hennes Höghet Comtessan Jeanette	*Spader Dame*
Hennes Nåd Baronessan Marie-Louise	*Ruter Dame*
Hennes Excellence Princessan Agate-Julie	*Hjerter Dame*
Hennes Högwördighet Duchessan Rhadamantine	*Klöfver Dame*
Hans Nåd Friherre Jean-François	*Ruter Konung*
Tante Ethel	*Joker i Leken*

Del I

Gifven

1. — *La Comtesse* (*Dame de Pique*)

Comtessan Jeanette var vid godt lynne, thy de tidgare så besvärliga chili plantorna hade endtligt begynt skifta från grönt til majestätiskt djuprödt.

Nynnande för sig sjelf på de första satserna ur *Philomela*, gick hon kring i sin gröna oas, rangerande meublerna för aftonens spel. Hennes tankor begynte vandra... Hon tänkte på väninnorna, sina tvenne vapendragerskor från Witterhets Academien, den ziratliga, ehuru något högfärdiga, baronessan Marie-Louise och den hulderika, men på gränsen til sinnessvaga, princessan Agate-Julie.

Åter drar det i hop sig til tvekamp, tänkte comtessan, något tankspridt, under det hon plockade undan litet bric-à-brac från chiffonieren, snyggande til i salonen innan gästernas arrivée. Hon sade *tvekamp*, thy den stackars princessan erböd då sällan något värdigt motstånd. Ehuru grotesquet complicerade Wira-spelets reglor än månde vara, så var det dock besynnerligt, at Agate-Julie aldrig skulle kunna sköta sina kort med den minsta gråce och finesse utöfver sin sedvanliga gråtmilda förvirring. Efter flera månaders spelande, visste hon ännu icke skillnad på Gasque och Köp-Misère, och kunde gladt ovetande spela ut et kort i en färg, hvaruti spelföraren alldeles tydligt gjort renonce! At det skulle vara så svårt at lära sig! Och tillika för en qvinna, som beklädde et embete som Lector i Mathematique! Nå, hon höll då ständigt god mine i elakt spel; det måste man ändå medgifva.

Baronessan var byggd af annat virke. Hon var Mathematicus äfven hon, ehuru af den mera socialt gångbara sort, som bättre platsade i näringslifvet än i Academien. Företagsam som få var hon i allt hon fick för händer, och Wira-spelet utgjorde härvid intet undantag. Baronessan tilegnade sig qvickt spelets grunder, och blef på kort tid en skicklig spelare.

Marie-Louise är hufvudfienden, tänkte comtessan med munden krökt uti et bistert leende. Striden står mellan oss tvenne...

Men det var så sant! Comtessan slog sig för pannan, häpen öfver sin egin glömska. I qväll skulle ju duchessan Rhadamantine eventuellt göra dem compagnie!

Hon skyndade efter sin telephone, men fant intet oläst message. Hon rynkade pannan, funderande öfver hvilket vore bästa utvägen och mest i linea med decorum. En vecka hade förflutit sedan duchessans tydligen hastigt affattade meddelande, hvilket i all korthet tycktes confirmera hennes participation denna qväll. Intet lifstecken sedan des. Borde hon ringa och höra efter, om duchessan verkligen tänkte sig deltaga? Eller åtminstone envoyera et message?

Grefvinnan var icke öfver sig förtjust i conversationer öfver telephone. Hertiginnan hade väl förgätit aftaladt möte, precis som under Lunda tiden. Man kunde förstås ringa och påminna henne, men någon qverulerande mégère tänkte hon då icke förfalla til, i hvart fall icke på sin lediga tid. Det var nog af, at hennes embete som öfverläkare vid et af stadens större sinnessjukhus tarfvade hårda nypor och raska tag, der illa rimmade med de finare qvinnliga dygderna.

Duchessan må då göra hvadhelst hon behagar, sade sig comtessan, och lade ifrån sig telephonen. Hitdraga henne med våld kan man för wisso icke. Och vi äro ju fulltaliga utan henne.

Factum var, at Wira-spelet gjorde sig aldra bäst på tre, ehuru det visst icke var omöjligt at spela i et sällskap om fyra. Man tog då, under successiva tourer, och "couperade ut sig och blandade in sig", som reglorna så mnemoniskt förestafvade.

Nå, det vore hur som något nytt at pröfva! tänkte comtessan. För omvexlings skuld, om icke annat. Skada, om Rhadamantine skulle få för sig at uteblifva... Men sådan var hon äfven under student tiden i Lund. Maken til oorganiserad menniskja får man leta efter! Man vet aldrig hvar man har henne. Ständigt i farten! Väl hundrade projecter och tusende vänner. Man bör då icke förvåna sig öfver, om hon deraf skulle råka försumma hälften...

Via nätet hade comtessan erhållit uplysning derom, at duchessan Rhadamantine stod i begrepp at inträda i det heliga ståndet, och i samband dermed relocera til hufvudstaden. Hon beklädde för närvarande embetet som chef redacteur för Skånska Dagbladet, men som hon var den sträfsamma menniskjotyp, för hvilken intet är omöjligt, hade det straxt lyckats henne, at öfvertyga Svenska Dagbladets ledning om hennes förträfflighet,

och kunde hon inom kort räkna med upgradering til en mera välbetald post å Sveriges förnämsta dagstidning.

Allt spelar henne i händerna, tänkte comtessan, med en underlig känsla hon icke kunde rätt beskrifva.

Lyckans hjul hade för wisso snurrat åt duchessans håll. Ho var denne karl, hon hade lyckats snärja? Mediemagnat? Directeur? Rik som det snuskigaste troll förmodades han i hvart fall vara, hvilket dock icke rörde comtessan i ryggen. Som sann aristocrat föragtade hon pengar, och hon hade goda skäl misstänka, at Rhadamantines tilkommande aldrig någonsin skulle göra sig förtjent af et inväljande i Witterhets Academien.

Men et naket factum qvarstod dock. Duchessan skulle endtligen, efter et vildt lif af frotterande med medie-éliten, til at gifta sig med en förmögen karl, medan hon sjelf, den stolta comtessan, öfverläkaren, satt ensam i kölden på Glasberget...

Hon knyckte på nacken. Hvad gjorde det väl henne! Hon hade lefvat efter bästa förmåga, och ångrade intet! Det var visst ingen skam at sluta som gammal ungmö; se blott på lilla Agate-Julie!

Telephonen rang. Det var duchessan Rhadamantine, som andfådt frågade efter vägen. Hon hade "tappat" det meddelande i hvilket adressen stått nedskrifven, hvilket icke förvånade comtessan det minsta. Duchessan var sällspordt chaotisk och hade en tendence at tappa allt möjligt.

Comtessan lade på. Nå, så skulle de då varda fyra denna gång om Wira-spelet, hvilka surpriser nu detta nya uplägg skulle hafva at bjuda på...

2. — *La Baronne* (*Dame de Carreau*)

La Mère Oie innehade för närvarande rang och rykte af at vara hufvudstadens chicaste krog. Glänsande bordssilfver blixtrade på de bländhvita dukarne, af candelabras ljussken superbt éclairerade. Orchidéer thronade i vaser af crystall. Hofmästarne ilade fram och åter under iagttagande af högtidlig silentia.

Baronessan Marie-Louise nedlade besticken med en belåten suck. Hon hade dinerat utsökt och sköt nu från sig tallriken. "Nå, mon cher! det var något du önskade tala om?"

Friherre Jean-François, des make, nickade allvarsamt. Han var sjelf icke medlem af Witterhets Academien, ehuru han, för sin hustrus skuld, erhölt den hedersamma tituln *friherre*. "Det är det i sanning, Marie-Louise."

"Ach! käre Jean-François..."

Baronessan gjorde en ansats at fatta hans hand tvärs öfver bordet, men friherren placerade då, liksom af en händelse, händerna i sit knä. "Jag skal vara helt uprigtig, Marie-Louise. Jag vil skiljas."

Blixt från klar himmel. Baronessan satt som paralyserad. "Du — behagar skämta?" framstammade hon matt.

"Nej, jag skämtar icke, Marie-Louise. Vårt ägtenskap har varit långt och, det tilstår jag gerna, ganska lyckligt. Nog hafva vi haft våra stunder, våra nöyen och glädjeämnen. Men jag har nu nått fram til en vändpunct i lifvet, femtio år fyllda, och finner tiden mogen at se mig om efter hvad lifvet mera kan hafva at erbjuda."

"Men efter tjugo års ägtenskap!" sade baronessan. "Tjugo år! Du kan icke mena allvar!"

"Jag menar allvar, Marie-Louise. Hvart enda ord är sant. Du må alls icke tro jag fattat illvilja mot dig. Det är rakt icke det, och jag hoppas af hela mit hjerta, vi kunna förblifva vänner. Men lefva i en relation utan kärlek, utan passion, alltnog, det klarar jag icke mer."

"Det är alltså så. Du älskar mig icke längre?"

"Älskar du mig?"

"Huru kan du spörja något sådant!" utbrast baronessan. "Det vet du at jag all tid gjort! Svor jag dig kanske icke evig kärlek i kyrkan den der dagen?"

"Och evig trohet," sade friherren torrt. "Har det någonsin bekommit dig?"

"Å! Jean-François!" Baronessan bleknade.

"Kära Marie-Louise, lät oss se nyktert på facta. Jag älskar icke längre dig, och du älskar icke längre mig. Vi äro begge vuxna, sophistiquerade menniskjor, af god och ärbar famille. Är det icke bäst hvad som nu sker? Icke vil du väl vara bunden af det ägta ståndets bojor, när du kan vara fri som foglen?"

"Har du funnit dig en annan?" Baronessans ton slog om, och vardt plötsligt sylhvass. "Är det et annat fruentimmer, der kommit emellan oss?"

Friherren svarade först icke, och när han talade, calculerade han noga effecten. "Kan så vara."

"Hvem är hon?"

"Om så vore, tror du jag skulle afslöja hennes namn vid detta stadium?"

Friherrens ögon glittrade malicieust; åtmistone syntes det baronessan så, och hon réponderade giftigt: "Nej, gör icke det för all del, thy jag skulle upsöka denna slinka at

bringa henne om lifvet! Maken til oförskämdhet! Courtisera en annan qvinnas make!"

Friherren gjorde en verldsvan geste, åkallande garçons attention. "Notan, tack!"

"Notan!" Baronessans röst var gäll af rörelse. "Hafva vi icke mer at discutera? Var då detta hvad tack man fick efter tjugo års trogen tjenst?"

"Trogen!" Friherrens tonfall var syrligt. Serveuren uppenbarade sig med notan, och han nedlade en sedel af hög valeur. "Det är jemnt."

"Maken til afspisning!" hväste baronessan, utom sig nu, då hon slet til sig pelsen ur garde-robièrens händer.

"Jag ser icke hvad som mera behöfver sägas. D'ailleurs hafva vi intet tid för några långa jeremiader. Hade du icke dit Wira-spel hos grefvinnan klockan sju?"

"Huru skal jag då kunna spela Wira i qväll?" skrek baronessan. De voro nu ute på trottoiren. "Efter denna révélation!"

"Det måste du. Du kan icke längre framlefva dit lif vid min sida, ser du. Du vinnlägge dig noga om, at söka dig et egit sällskap, et egit umgänge. Vårda dig ömt om dina trofasta väninnor, det råder jag dig."

Ha! fnös baronessan inom sig. Just et snyggt compagnie! Den der skinntorra och snusförnuftiga Jeanette, och den halffnoskiga Agate-Julie...

De togo taxi til comtessans hôtel. Då de klefvo ur, mumlade friherren lågt: "Ingen scandale i qväll, om jag får be. Våra mellanhafvanden äro alls ingen secret, men jag besvär dig at icke bruka hysterien som dit vapen. I hvart fall icke i civiliseradt sällskap."

Baronessan bleknade än mer, men sade intet. Hon påtog et stelt leende, likasom en masque, och beredde hon sig at, med sammansnördt hjerta, begynna Wira-aftonen.

3. — *La Princesse* (*Dame de Cœur*)

Princessan Agate-Julie satt vid sin guéridon. Hon var mycket tankfull och vände hela sin concentration mot det olösliga problemet på ytan framför sig.

"Nej, det är ingen idée," mumlade hon modstulet. "Det är förkyldt."

Hon samlade korten och blandade för en ny läggning. Marie-Louise föredrog Arrangements Patiencerna och Jeanette Bygg Patiencerna. Sjelf hade hon all tid varit mest förtjust i Kast Patiencerna, i hvilka korten sammanparades och successivt sakades. Det låg något satisfaisant i denna obevekliga reduction af kortens antal, hvilket talade til hennes ordningssinne. Icke för at de så ofta gingo ut, förstås. "Det gäller endast at se up," procla-

merade Patience boken encouragerande, men detta måste fattas som en sanning med modification.

Princessan Agate-Julie beredde sig för en ny läggning, men då vandrade hennes blick til den lilla pendulen och klockslaget stod plötsligt klart för henne. Med ens fick hon brådt, thy straxt skulle Wira-spelet begynna.

Kära nån! Det var besynnerligt, men hon tycktes aldrig kunna lära sig spelet ordentligt. Reglorna begrep hon förstås nödhjelpligt, och nog kunde hon både spela ut stick och stundom taga hem dem, men taga hem sjelfva spelet efter vunnen budgifning, det lyckades henne blott allt för sällan. Comtessan och baronessan täflade om segren, men sjelf var hon städse förloraren. Månne hon hade för klent förstånd för slikt spel?

Det var då egendomligt, huru man så framgångsrikt kunde egna sig åt Mathematique om dagarne, och ändock hafva så svårt för et simpelt kortspel! Nå, ingen kunde då säga annat, än at hon bar sina förluster med samma tappra ädelmod. Princessan Agate-Julie slätade til sin coiffure och lät pudervippan dansa öfver ansigtet. Ja, för wisso var hon *tapper*...

Men i dag skulle månne varda annorlunda. Spelet kunde förmodas antaga en delvis annan character, thy de skulle för första gången pröfva på at spela fyra. I tour och ordning skulle de coupera ut sig och blanda in sig i leken, så at säga.

Princessan Agate-Julie ville icke vara elak, alls icke, men visst *vore* det behagligt om Rhadamantine visade sig vara en ännu uslare spelare än hon sjelf...? Och visade sig Rhadamantine vara särdeles skicklig, så vore ju heller ingen skada, thy Jeanette och Marie-Louise kunde då godt förtjena en liten knäpp på sina näsor, innan de blefve alldeles för högfärdiga.

Nå, drömma gick väl an, men det förandrade icke den bistra verkligheten. Det var hennes eviga rôle at vara minst och sist, och den rôlen klädde hon rätt galant. Lät de begge stridstupparne Jeanette och Marie-Louise äflas efter segren bäst de behagade, munfäktas på ryska och söka bräcka hvar andra med violin concerter. Det unnade hon dem gerna...

Med ens tårades stackars princessans ögon, då imagen planterades i hennes hjerna. Thy om comtessan och baronessan voro stridstuppar, så vore hon sjelf för visst den lilla *hackkycklingen*...

Tankan var intolerabel, outhärdlig, och hon slog genast bort henne. En vacker dag, intalade hon sig, skulle allt blifva annorlunda...

Princessan Agate-Julie iförde sig sin kappa och sträckte nobelt på sig framför hallspe-

geln, en réplique af gustafviansk förlaga. Hon affyrade et ädelt leende mot sig sjelf och verlden, och begaf sig til Wira-qvällen.

4. — *La Duchesse* (*Dame de Trèfle*)

Duchessan Rhadamantine genomlas manuscriptet noga ännu en gång, men fant intet, ej ens det minsta commatecken, at corrigera.

Essayen, hvars ämne var flyktingarnes mottagande i Sverige och huru detta nu för tiden sköttes, eller snarare *icke* sköttes, bar den superbt välfunna tituln: *Qvinnan talte Tigrinja, för thy hon var Negrinna.* Nog var denna svidande critique egnad at orsaka scandale inom samtids débaten. Men sådant var hon van vid. Det var i sjelfva verket hela hennes värf och lifsgerning.

Duchessan suckade belåtet och skulle just til at afsända documentet til förläggaren, då hon erinrade sig, at hon borde appendera sit telephone nummer, hvilket hon aldrig besvärat sig med at memorera. Alltså tilgrep hon det öfliga förfarandet, at efterspana det egna namnet på nätet.

Hennes blick fångades dock af något märkligt. Utom hennes officiella hemsida vid redactionen, och förstås den privata bloggen, hade nu en helt obekant blog, af henne aldrig förr anträffad, upseglat bland de tio mest relevanta träffarne.

Duchessan klickade på länken, och befant sig på en hemsida med öfverskrift:

```
Godhetstyrannen Rhadamantine på Skånskan har flippat ur
```

Den okända bloggerskan begynte sit salvelsefulla utspel sålunda:

```
Idag fläker Rhadamantine ut sin innersta och själsliga
frustration över Förenade Vasa, likt en isprinsessa i tårar.
Det finns liksom ingen hejd på vokabelsamlingen som liksom
störtar ut ur käften på människan. Genom att förvränga
Förenade Vasas och avsikt, ord och handling hetsar hon upp
sig likt en uppblåst uggla...
```

Et cetera och et cetera. Duchessan orkade icke läsa mer.

Allt skal man då behöfva tolerera, tänkte hon förargadt. Nå, hvad kan man förvänta sig af en obildad qvinna ur de lägre classerna? Frossande i svordomar och invectiver! At icke tala om språket!

Hon öfvervägde et svar, men jugerade det vore et urbota slöseri med tid och resourcer, och nedsläckte datorn medelst et par qvicka och väl inöfvade tryckningar på tangenterna.

Så, nu var det dags at begifva sig til det välsignade Wira-spelet, der den gamla kretsen åter skulle blifva fulltalig. Sjelf hade hon involverats i spelet via Lunds Wira-sällskap, och så visade det sig, af en slump, det hennes gamla väninnor från tiden vid Lund tilegnat sig samma tidsfördrif! Egendomligt, huru ödet kunde ingripa i en menniskjas lif!

Hon grep kappan i hallen, men erhölt en choque vid åsynen af sin coiffure i spegeln. En qvick tour in i badrummet för en dosis spray och energisk kamning, innan hon så endtligen var ute på gatan, i hastig marche längs trottoiren.

Tankor kommo och gingo i en strid ström. Inga ståndsmässiga madrasser hade funnits i lager å Ikea. En sådan gemen otur! För öfrigit var hon outrerad af de snutiga och loya biträdena, men der fick man, för det man försökte sköta achaterna som pöbeln!

Et bistert leende gled öfver hennes maquillerade kinder, då hon påminde sig sit brokiga lefverne. Hvad allt hade hon icke genomlidit!

Hennes första tjenst hade varit å en af Skånes mest anspråkslösa bygdeblaskor. Nejden var sömnig och stagnerad, men en local tidning var ändock en local tidning, och 34 sidor måtte fyllas hvar dag. Reportagerna hade följagtligen varit temligen klent underbyggda.

En torpare hade, par exemple, påträffat en förvuxen Carl Johan Svamp i kohagen. Hatten sensationella tjugo centimeter i diameter; kors och bevare oss väl! Midtupslaget helgades åt bildbevis i fyrfärg på detta ofattbara monstrum. För godt mått presenterades äfven et utlåtande från en Mycologue vid Lund, som, för den händelse någon skulle betvifla saken, kunde officiellt confirmera det Svampens storlek var rätt considerabel. Byns alla gubbar hade vallfärdat til Svampens vextplats, och nästa morgon fanns der följagtligen ingen Svamp mer, hvilket resulterade i en follow-up story. Det gällde at spinna på sina magra intriguer.

Några ungdomar hade erhållit en skrapa då de försökte sig på at retournera pantburkar i Byhålas locala lifsmedels boutique, hvarpå machinen, dem oförskyldt, drabbades af techniskt fel. Rubrique: "Skulle panta burkar — blefvo portade!" En hel feuilleton hade denna lilla fablieau utvecklats til, med byns öfriga ungdomar instämmande i boutiquens usla bemötande af det upvexande slägtet och des chef frambärande publiqua excuser. Apotheosen nåddes då fabriqueurn ansvarig för den olycksaliga machinen kunde confirmera, at ungdomarne troligen icke vore at blamera för den lilla malheuren. Så vidt duchessan kunde påminna sig, hade boutiquen gjort concours straxt efter detta afslöjande,

et brillant exempel på den Tredje Statsmagten en action.

Et halft år hade duchessan harfvat med detta miserabla statar göra, innan hon lyckats upgradera sig til en tidskrift med något större sjelfagtning, befolkad af colleger i besittning af åtminstone en complett upsättning pronomina.

Hvad hade hon icke lidit! Nå, ville man göra carrière, utan rika fäder och mägtiga vänner at hjelpa en på trafven, måtte man icke vara nödbedd. Hvad allt hade hon icke upoffrat!

At Fru Fortuna nu endligt log mot henne, var dock icke mer än rätt. Hon kunde nu skörda frukterna af et lif fyldt af sträfsamhet. Nästa månad chef å Svenska Dagbladet, månaden derpå bröllopp med H:r Leberheim, sedan smekmånad i Caribien. Lifvet lekte...

Men nu var det alltså Wira hos grefvinnan det gällde. Duchessan Rhadamantine rynkade pannan under det hon ilade trottoiren fram, och försökte påminna sig Jeanette. Hvad hade det varit — femton år? tjugo år sedan sist? Duchessan räknade åren och förfärades.

En käck och kavat väninna hade Jeanette varit på den tiden. Om tingens rätta ordning hade hon synnerligen bestämda åsigter, vanligen torrt paqueterade. Säkerligen på god väg at blifva barsk vid denna ålder, om blott hon finge et öfverflöd af underlydande at kufva. Och underlydande torde hon hafva, thy flitiga Jeanette hade nog vid detta lag ernått rang och titul som Öfverläkare, om icke högre. Hon föreställde sig at denna position skulle kläda henne förträffligt, ehuru långa dagar at befalla snutiga sköterskor icke måtte verka förmildrande på comtessans redan tidigare, så at säga, fasta character.

Marie-Louise mindes duchessan främst från theater och middagar. Otaliga voro de pièces och operor de besett tilsammans i Lund och Malmö under den sorglösa student tiden. Marie-Louise hade varit den culturellt mest förfinade af de fyra. Förvånade henne icke det minsta hon nu beklädde titul som baronessa i Princessan X—s Witterhets Academie. Huru var det ordstäfvet gick? Gamla synder kasta långa skuggor...

Äfven Agate-Julie hade funnits i coulisserna under tiden i Lund. Duchessan mindes henne som nidbilden af et fruentimmer, sjåpig til tusen, at icke säga våpig. Men tilgjordheten dolde skickligt et skarpt intellect. Hvad kunde tänkas ha blifvit af henne? Mathematiker? Physiker? Någon sorts Forskare, säkerligen. Ambitionerna hade då tvifvelsutan funnits der.

Visst hade Marie-Louise också varit Mathematicus? Eller stod i begrepp at blifva? Var det Ingenieur hon hade studerat til? Tänk, huru Tiden kunde förvränga ens hogkoms-

ter… Det vore då för dråpligt, om de begge qvinnorna numera visade sig vara colleger. Men sådan var nu Tiden. Man visste aldrig hvad hon hade i beredskap.

Nå, nog skulle det blifva behagligt sällskap i afton: den prägtiga Jeanette, den qvicka Marie-Louise och den… nå, den *angenäma* Agate-Julie. Hon kunde då för wisso också vara roande, den lilla tösabiten. Visserligen voro de alla vid detta laget på god väg mot femtio, men duchessan hade en alldeles bestämd känsla utaf, at princessan Agate-Julie ännu spelade rôlen af bortkommen tösabit.

Duchessan log och skyndade på stegen. I afton Wira, i morgon verlden…

Del II

Budgifning

5. — *La Causette*

Gästerna hade nu alla anländt, och bildade en munter klunga i comtessan Jeanettes sparsamt inredda hall.

"Ach! ma chère! Väl var det hundrade år sedan sist!" utropade baronessan Marie-Louise, och beredde sig at embrassera sin gamla väninna.

"Kära du..." Duchessan Rhadamantine reciproquerade omfamningen. "Hvart hafva åren flugit?" Duchessan noterade, icke utan contentement, det baronessan begynt lägga en smula på hullet...

Knappt hade hon hunnit tänka denna tanka til slut, förr än baronessan utan åthäfvor vrok ur sig: "Du har alldeles bestämdt gått up en smula i vigt?"

Skal *hon* säga! tänkte duchessan, men motstod frestelsen at ripostera. Hvilka plumpheter hon kan häfva ur sig, när hon är vid det humeuret! Ja, hon är sig sannerligen lik!

"Rhadamantine!" pep nu princessan Agate-Julie försigtigt, och erhölt straxt af duchessan sin beskärda del af ömhetsbetygelser.

"Sötaste lilla Agate-Julie!" Duchessan betragtade, icke utan viss rörelse, den förtjusande, oskuldsfulla lilla damen. Ehuru princessan nu rapprocherade de femtio, resterade ännu något af ungmöns ljufva blomstring öfver des rodnande kinder.

"Skal du icke présentera din ägta hälft för Rhadamantine?" sporde nu comtessan leende sin väninna. Hon tyckte sig skymta en obestämd plåga i baronessans blick, men förstod icke raisonen dertil.

Baronessan sade med utsökt politesse, ehuru något kallt och distanceradt: "Tillät mig föreställa min make, friherre Jean-François. Jean-François, detta är min gamla väninna från tiden vid Lund, duchessan Rhadamantine!"

De begge skakade hand. Friherren sade artigt: "Rhadamantine, säger ni? Hvilket exotiskt namn! Jag kände en Rhadamantus en gång..."

"Jag har ryskt påbrå," förklarade duchessan. Hon log och mötte stadigt hans blick.

Comtessan rynkade förbrylladt pannan, thy hon kunde i detta ögonblick observera baronessan, som, full af jalousie hon icke förmådde dölja, åsåg dem begge.

Friherren continuerade: "Ni är möjligen icke den Rhadamantine, för hvilken lysning uttagits, och inom kort skal til at gifta sig med min gamle bekant H:r Leberheim?"

"Jag är rädd för at det är jag." Duchessan såg sig skämtsamt omkring på de församlade. "Det hade väl ingen trott, det jag en vacker dag skulle til at stadga mig? Detta är den största händelsen i mit lif, som ni säkert lätt kunna förstå. Men ni menar icke," fortfor hon, vänd til friherren, "at ni känner min tiltänkte make?"

"Vi äro smått bekanta sedan tidigare," bekräftade friherren, "och mötte jag äfven, vid tilfälle, des förra gemål. H:r Leberheim är förtjust i qvinnor..."

"Nå, Rhadamantine är förtjust i män, at jugera af hennes skrifter," inföll baronessan leende.

"Rhadamantine skrifver så charmanta ting," qvittrade princessan Agate-Julie. "Och så galant hon formulerar sig sedan! Hon dryftar massmördare och canariefoglar med alldeles den samma adresse."

"Suiverar du min blog, Agate-Julie?" sporde duchessan skrattande, "thy icke har väl Skånska Dagbladet prænumeranter så långt norröfver som hufvudstaden?"

"Ni voro något sena i qväll," sade comtessan nu, och tog sig för at uphänga baronessans pels öfver en galge. "Hvarest hafva ni tilbragt aftonen?"

"Vi hafva souperat à La Mère Oie," sade baronessan, hvars öga för en kort secund upflammade, vid souveniren af hvad derest hade timat. "La cuisine y est exquise. Jag kan icke nog recommendera deras halstrade röding. Serveras med svartkål à la crème och smörstekt Carl Johan svamp."

"Jag har skördat chili och deraf lagat en mustig kyckling gryta," contrade comtessan, som icke önskade vara sämre. Månne hon icke hade råd at soupera som baronessan, men något ville hon allt vantera med. "Délicat var den. Jag nyttjade dertil min hvita chili, den sällsyntaste och mest svårodlade."

"Du har så gröna fingrar, Jeanette!" sade princessan Agate-Julie vänligt. "Hvad jag afundas dig!" Derpå, i et rörande försök at öfverbjuda: "Jag försökte mig på en gratin de légumes-racines i helgen. Jag lagade den at bjuda min sednaste amant, men det gjorde då

rakt ingen succès! Det blef soppa af hela rasket!"

"Hade du icke nog potatis i, månne?" frågade baronessan klentroget. "Stärkelse tarfvas för en gratins rätta stelnande, nog vet du väl det?"

"Nej, jag valde at échangera sådant lappri mot, i mit tycke, mera spännande rotfrukter: kålrot, palsternacka och sådant. Jag tänkte väl icke det skulle göra någon större skillnad för tillagningen, men ach! hvad jag bedrog mig." Princessan uphof en dyster suck, påtagande en tilgjordt bedröfvad mine.

"Stadnar du en stund, Jean-François?" Comtessan lade en vänlig hand på dennes axel. "Eller har du en taxi som väntar?"

"Vi furo per taxi hit, men den är afskedad," sade friherren. Han stod ännu iklädd öfverrock och blanka skor. "Jag skal straxt begifva mig hemåt, thy upkom jag allenast at betyga fröken comtessan min artighet..."

"Taxi, när det är så vackert väder?" sade duchessan hurtigt. "Sjelf tog jag mig en rask promenade. Frisk luft gör godt för tankeverksamheten."

"Jag skal för wisso promenera hem," svarade friherren kort, "ehuru jag stundom besväras af de unga männen, der kringströfva gatorna så här års. Hormonstinna ynglingar..." Han skickade en menande blick genom rummet.

Baronessan blef högröd i anletet, men sade intet, utan knyckte hon blott på nacken och upreste sig i sin fulla längd.

"Men kära nån, hvad skal detta betyda?" mumlade princessan, som, efter vanligheten, icke begrep det sociala spelet, ehuru hon godt kunde förstå, något betydelsefullt pågick ofvanför hennes hufvud.

Hon fick dock aldrig chancen at vidare grubbla deröfver, thy baronessan attaquerade henne nu med et forceradt leende. "Nej, men Agate-Julie! Hvad i all sin dar var det för sms jag erhölt af dig i veckan!"

"Det minns jag intet utaf," sade princessan och rodnade.

"Tillät mig då upfriska dit minne! Jag citerar:

```
Ja e po fjårtizkafä mä minn d8!!! ^^ <3 hihi ja har drukkit
sjokelåd å ätit en panna kåta! :-D me jurdgobbar!! pösssis te
alla mina bäztizar ni e bäzztazt men ente dom fula o tjoka!!
```

Nå, hvad har du at anföra til dit försvar?"

Comtessan och baronessan skrattade begge muntert.

"Å, kära nån," mumlade princessan Agate-Julie och rodnade än mer. "Månne jag var en smula upsluppen, månne jag hade druckit en smula, jag minns icke så noga..."

"Man hade tydligen druckit chocolad, at dömma af meddelandet. Men icke visste jag vettet gick ut der chocoladen gick in?"

Bakom dem voro friherre Jean-François och duchessan Rhadamantine inbegripne i et lifligt samtal.

"Har ni vistats i Thailand, Madame?" frågade friherren.

"Nej, borde jag det?" svarade duchessan. "Jag var rundt en tour i Förenta Staterna förra sommaren; annars reser jag mest inom Europen."

"Å, jag vet just icke så noga." Friherren höjde på ögonbrynen. "Saken är den, at jag och min hustru tänkt oss resa til Thailand i sommar, men min hustru förekom mig. Hon for dädan straxt innan jul för en séjour på trenne veckor!"

"Men ni valde at qvarblifva hemma och ej medfölja?" Duchessan kunde icke rätt väl dölja sin häpenhet.

Comtessan Jeanette, der stod alldeles bredvid, var nära at dåna af sinnesrörelse, thy som sällskapets värdinna kände hon sig ytterst responsable för trefnaden. Var då friherren tvungen framdraga den miserabla Thailands historien! En qväll som i qväll och inför en menniskja han icke ens kände!

Här ingrep nu baronessan Marie-Louise: "Jean-François! Du vet mycket väl, det var en cours jag var tvungen tentera för mit embetes skuld, och jag behöfde vara allena för at rätt kunna studera..."

Comtessan gjorde en menande geste åt princessan bakom parets ryggar. Den scandaleusa tidningen hade nemligen läckt ut och var vid detta laget allmän egendom. Baronessan hade, vid den actuella occasionen, gjort fullkomligt klart för sin make, det hon icke önskade compagnie, hvilket förorsakat stor förvåning i bekantskapskretsen. Visserligen var den officiella förevändningen, at baronessan under sin vistelse i Orienten skulle hängifva sig åt intensiva studia och rakt inga förlustelser, men likväl förmådde man icke värja sig från den mentala bilden af baronessan, skrudad i åtsmitande baddrägt med alla riksregalia, gassande kroppshyddan på en krithvit strand, förande spira medelst en cocosnöts drink i näfven med et myller af karlar at göra cour kring henne. Korteligen: At fara til tropiquerna mol allena, utan ägta hälft och utan förkläde, det kunde icke anses vara comme il faut. Brott mot Decorum, femte paragraphen.

Baronessan Marie-Louise tog duchessan Rhadamantine under armen, och förde den-

na afsides. "Tjugo år sedan!" suckade hon vemodigt. "Det är mig et mystère, det vi icke hafva råkats under denna långa tid. Hvar och när skiljdes vi åt för sista gången?"

De inföllo i en animerad discussion om den egentliga tiden för deras sednaste rencontre.

"Men var det icke vid upsättningen af *Ubu Roi*, då du sednast gjorde visite i Stockholm?" sade baronessan til slut.

"Det kan godt så vara," svarade duchessan.

"*Ubu Roi*?" sporde comtessan Jeanette, som nalkades dem. "Icke Dramatens sednaste upsättning, väl?"

"Å, detta var många år sedan," sade baronessan. "En pièce, vi begge åsågo med utmärkt behållning. Repliquen 'förstår sig' satte sig å Rhadamantines hjerna." Hon smålog åt denna souvenir.

Duchessan riste på hufvudet. "Jag vil minnas det var en mycket ledsam upsättning. Piècen är förstås, det medgifves, skrifven utan vare sig finesse eller adresse (huru kunde en Fransos någonsin åstadkomma et slikt spectacle?), och det var nog icke blott acteurernas fel, det upsättningen var misérable."

Baronessan snörpte på munden åt denna correction, och upmärksammade i stället den lilla princessan, der valde detta ögonblick at framträda.

"Jag har bakat éclairer, aftonen til ära," sade denna blygt, upvisande en ask bakverk.

"Men kära Agate-Julie," sade comtessan Jeanette småleende, "icke äro väl dessa *éclairer*? Jag skulle gissa på *chouquetter*; ja, jag är nästan viss derom, at detta är den correcta benämningen, men det kan då också göra det samma. Hufvudsak, de äro läckra!"

En éphémère rodnad syntes glöda på princessans kinder, hvarpå comtessan vänligt tillade: "Det är lätt at taga miste, thy éclairer och chouquetter äro begge bakade enligt Millefeuille principen."

"Tusenbladstårta," mumlade princessan, märkbart förlägen. "Naturligtvis, så enfaldigt af mig..."

"Jag älskar Millefeuille." Friherre Jean-François aflade hatt och rock. "Agate-Julie, så omtänksamt af dig! Må man taga en?"

"Vi pläga spela några rundor först, innan bakverken serveras," sade baronessan kort.

"Nå..." Friherren såg sig omkring. "Kanske damerna icke invända, om jag resterar et litet tag?"

"Du må gerna deltaga i partiet," sade comtessan hastigt, men rodnade, då hon påmin-

de sig, at Wira ju visserligen lät sig spelas på fyra, men icke fem, och at, för öfrigit, friherren alldeles icke var bekant med de intricata reglorna.

"Jag skal bespara sällskapet denna désastre," sade friherren vänligt. "Icke skal jag inkräkta på damernas nöje. Men jag har en del travail at bestyra. Om icke kära Jeanette misstycker, placerar jag mig med förlof i bibliothecet, at sköta mina pligter. Jag har medfört portable och öfrigit tarfligt."

Comtessan var icke sen at obligera, och införde friherren i sit ymniga bibliothec.

6. — *La Dague*

"Du kan taga plats i canapén," sade comtessan Jeanette til friherre Jean-François, "eller fauteuilen, hvadhelst dig behagar. Jag har lyckligt nog ställt i ordning mit table basse. Var så god at slå dig ned!"

De öfriga trenne damerna hade suiverat dem in i bibliothecet, hvilket var öfverlastadt med allsköns dammiga böcker af det aldra förnämsta slag, hemtade från verldens alla hörn, thy comtessan var polyglott och conversant med samtliga verldsspråk.

"Men hvad är detta?" sporde princessan Agate-Julie plötsligt, indiquerande et föremål intagande hedersplats i bokhyllan. "Jeanette! Icke är det väl *Dolken från Tunis*?" Hon smålog skämtsamt mot det öfriga sällskapet.

"Ah! tillät mig draga herrskapets upmärksamhet til följande," begynte comtessan docera. Hennes ögon glänste, då hon framtog en ohygglig Dolk, hvass som en stilett och bärande inscriptioner af orientaliska tecken. "Denna dolk förärades mig så som cadeau af en af mina längsta och trofastaste amanter, en Chines."

"Det var då också något at erhålla i afskedsskänk," mumlade princessan, ehuru ingen fäste någon upmärksamhet vid hennes uttalande.

Comtessan påtog en dramatisk mine. "Ach! jag skal icke trötta er med alla sorger och bedröfvelser, hvilka hänga öfver detta föremål som en förbannelse. Den tycks allenast bringa otur til eho får honom i sin ego, men dock förmår jag icke bortskicka honom, emedan han också är förbunden med de dyrbaraste minnen. De lyckligaste dagar jag framlefvat, te sig för evigt ingraverade i des klinga, men också de aldra olyckligaste, under hvilka jag kastats om och åter i den djupaste förtviflan. Jag förmår icke racontera all denna misère, men nöjer jag mig med constaterandet, det min älskare försvant. Han var borta en dag, putz weg! Jag har ännu icke erhållit full klarhet i, huruvida han helt

sonica valde at öfvergifva mig, men jag väljer at tro, det han föll offer för tragiska omständigheter. Det är för wisso hvad vore mest förenligt med hans trofasta character. Sedan des — har jag valt at lefva allena." Hon slog upgifvet ut med händerna.

"Du talar chinesiska, eller huru var det med den saken?" sporde duchessan Rhadamantine, märkbart rörd.

"O ja-a," sade princessan qvickt, hvilken (det måste comtessan tilstå) städse var genereuse at utbrodera andras dygder. "Kära Rhadamantine, Jeanette är så begåfvad; hon talar *dussinet* språk flytande!"

"Flytande skulle jag väl ändå icke vilja påstå," begynte comtessan afvärjande, men princessan hade redan kastat sig in i en complett tabell.

"Svenska förstås, danska och norska. Så hafva vi de vanliga schol-språken: engelska, fransyska, tyska, spanska, italienska. De lärda: classisk græska och latin — cela va sans dire! Och så de mera exotiska: chinesiska, japanska, ungerska, polska, finska, portugisiska, arabiska, ..."

"Ryska," inföll baronessan Marie-Louise leende.

"Imponerande," sade duchessan laconiskt. "Skola vi begynna spelet?"

7. — *Le Jeu*

De fyra damerna ingingo i salonen och Wira-spelet begynte. Comtessan böd 8-Spel och gick hem. Baronessan böd flera Gökar efter hvar andra, hennes älsklingsbud, men fick den icke afpassad förr än tredje gången. Hon gick icke hem. Princessan böd ifrigt och som vanligt öfver förmåga. Duchessan spelade sammanbitet, böd försigtigt och tog vanligen hem sina contracter.

"Å, kära nån," mumlade princessan Agate-Julie. "Jag begriper icke hvad jag förväntas bjuda. Mina kort duga då til alldeles intet." Hon bläddrade nerveust i budtabellen. "At jag all tid skal erhålla så eländiga kort..."

"Äro korten eländige, kan du all tid bjuda Gasque!" rådde duchessan.

"Eller Gök, för all del," ajouterade baronessan.

"De äro icke eländige på det sättet," mumlade princessan. "De äro midt emellan. För låga för spel och för höga för misère."

"Så kallade *drifkort*," sade baronessan leende, uttalande bokstafven *f*.

"Ack, ni hånle åt mit bryderi," mumlade den stackars princessan. "Nå, jag bjuder

Misère-Gasque."

"Du behöfver icke angifva Spel eller Misère vid detta stadium," påpekade duchessan. "Det anstånde til des du plockat up talonen och sitter med korten på hand."

"Ja, kära nån, visst är det så," mumlade Agate-Julie.

"Jag höjer til en Gök," sade baronessan, och smålog skälmskt.

"Kära nån, icke nu igen..."

"Jag är trött på at öfverbjuda Gökar," sade comtessan Jeanette, der satt näst i tour.

"Du kan all tid afpassa dem," sade duchessan Rhadamantine leende, "så kunna vi göra baronessan til viljes och spela den der Göken. Hennes första Gök gick ju icke så särdeles lysande."

"Det förutsätter, jag hafve låg-garde dertil, och det har jag icke," sade comtessan argsindt.

Spelet fortfor.

"Félicitationer å fyrtiofemårsdagen," sade duchessan mellan gifvarne. "Jag hörde du fyllde år i veckan."

Baronessan Marie-Louise utbröt i dithyramber. "Quelle insolence donc! Je n'ai pourtant donc que quarante-quatre! Les félicitations eurent été rejetées."

"Eussent," corrigerade comtessan, hvilket just icke blidkade baronessan.

"Men kära Marie-Louise," stammade princessan, "fyrtiofem är ju ändå lifvets middagshöjd. Var det icke Dante, der skref det? Alltså intet at skämmas öfver."

Baronessan brummade. "Godt. Jag ämnar med tilförsigt se framtiden an."

"Lifvets middagshöjd infaller vid trettiofem," sade duchessan Rhadamantine obesvärad. "Det är i hvart fall huru Comedien inleds."

"Men då skal väl Jean-François til at fylla femtio?" fiskade comtessan Jeanette. "Visst är han sex år äldre än du?"

"Han fyllde veckan före mig. Han inböd til thé dansant på Videlins Terracer til lefvande musique upå clav-cymbale. Det var en magisk soirée!" Baronessan fortfor at muntert utdela korten, icke observerande effecten af detta påstående.

Thy en purpurfärgad rodnad upsköt i detta ögonblick på comtessans kinder. Hå! tänkte hon bittert. Det är så det ligger til! Nog hade jag mina misstankor, men at höra den skamlösa bekännelsen från hennes egna läppar! At Agate-Julie icke blifver buden, det kan jag godt förstå. Hon och Jean-François hafva aldrig dragit rigtigt jemnt. Men at man förbigår *mig*! Inböd jag kanske icke dem begge, då jag firade min promotion til

Clinique Chef? Å! det är så man kan spricka af förargelse!

I förtreten ropade hon in en Vingel, hvilken icke gick hem.

8. — *La Mésentente*

Efter åttonde rundan inföll pausa. Comtessan bryggde en kanna thée at servera sällskapet. Princessans bakelser gingo laget rundt, och fant man dem utsökta. Hon gick sjelf at bjuda friherren i bibliothecet, hvarpå spelet continuerade, nu då man fått up ångan.

Duchessan framtog, då hon stod öfver, ur sin väska i hallen en påse confect. Baronessan hemtade en flaska liqueur i bibliothecet, hvaraf hon serverade sällskapet. Comtessan gick at brygga mera thée. Princessan försvant titt som tätt at poudrera näsan, som, efter hvad hon föregaf, blifvit blank af alla våndor hennes själ hade at utstå.

"Jag tror han sofver, din karl," sade princessan efter en af alla dessa visiter på toiletten. "Han réponderade icke då jag ropade til honom."

"Han är icke min karl längre," sade baronessan kort.

"Nej, men Marie-Louise!" utbrast duchessan. "Hvad skal då det betyda? Hafva ni råkat i gräl?"

"Et slags gräl kan man månne kalla det. Han har meddelat sin intention at lägga in ansökan om skilsmessa." Baronessan talade med utsökt beherrskning och courtoisie.

"En divorce!" mumlade princessan, scandalisée. "Kors och bevare mig väl!"

"Är det hvad blanquetter han är i färd at ifylla?" sporde duchessan.

"Skulle tro det. Det har aldrig varit hans sedvänja at hvila på lagrarne."

Princessan fortfor tanklöst: "Hvilken snöplig endalykt! Och jag som all tid brukade tala om er relation, ert sällsynt lyckliga mariage, med respect och admiration."

"Så särdeles lyckligt har det då icke varit den sednaste tiden," svarade baronessan beskt. "Jag talade om at fara til la belle France och arbeta en termin, och han vägrade helt sonica medfölja."

"Å, tänkte du han skulle begära tjenstledigt en hel termin för din skuld?" sade duchessan. "Och sedan hafva honom som oaflönad domestique?"

"Men hvad i all sin dar!" utbrast princessan, som ännu icke hade begrepperna klara för sig. "Skilsmessa! Maken til stabilt mariage, det fick man leta efter, det var hvad jag all tid plägade säga då jag omtalade er för väninnorna. Och et sådant vackert par ni begge utgöra!"

"Får man möjligen fråga efter raisonen för denna hastiga decision?" sporde comtessan.

"Det angår väl icke dig, Jeanette."

"Så! han har endtligen funnit ut dina faux pas," sade comtessan torrt, thy hon tyckte icke om at blifva afsnäst. "Ja, någon gång skal väl bägaren vara full och rinna öfver."

"Du skal icke tro Fru Fama, Jeanette," repliquerade baronessan kallt.

"Du kan vara lugn för at jag icke lyssnar til rykten."

"Månne contenterar du dig med at sprida dem?"

"Å, kära nån," mumlade princessan tactlöst. "Icke har du väl varit *infidèle*, Marie-Louise?"

"Bekymra dig icke om lösmynta moral käringar," sade duchessan afvärjande. "Lifvet är til för at lefvas. Hvad heter han, den nye? Om man nu får fråga?"

"Värst hvad man inquieterar sig om min helsa och privatlif helt plötsligt!" sade baronessan. "Det finns ingen ny, och hör sen!"

"Det är väl den der Jean-Michel, kan jag tro." Comtessan sög med välbehag på denna nya caramell. Huru ljuft var det icke, at kunna gifva igen för den uteblifna inbjudan!

Duchessan kunde häpet åse, huru baronessan hvitnade. Princessan var mycket röd öfver ännet, och flägtade hon sig förläget, nyttjande korten som solfjeder.

Baronessan slog näfven i bordet med en smäll. "Nu får det vara nog! Lät oss gå til botten med detta! Jeanette, hvad är det för scandaleusa rykten som circulera? Hvad är det för amanter man vil gifva mig? Nå, svara!"

"Det är icke så mycket rykten, snarare en, enligit min bedömning, högst tilförlitlig källa," svarade comtessan. "Men scandaleust är det, taget i consideration dit civilstånd. Hvad som surprenerar mig är at bomben icke briserat förr."

"Kära Marie-Louise," mumlade princessan, hvars rodnad ännu var rätt considerabel, "hvad är det för scandaler? Icke är du väl *lösagtig*, hvad? En gift och ärbar qvinna som rör sig i la haute volée..."

"Jaså, nu passar den gamla nuckan på!" röt baronessan, "at få utlopp för all den bitterhet hon accumulerat genom secula! All sin ruelse och grämelse! Sitter som en panelhöna på hvarje bjudning, munden hopknipen til et streck hvar gång en karl kommer henne för nära. Hon kunde kanske passat på at lefva lifvet sjelf, i stället för at hacka på oss andra!"

"Jag kan godt se du icke förstår finessen med at framskrida varligt i kärlek," svarade comtessan iskallt. "Heldre lefva allena än i dåligt compagnie, det har varit mit credo, men

synbarligen icke dit. Tydligen älskar du icke Jean-François, at jugera af dit traitement af honom. Jag har fått höra en del öfver årens lopp om dina amanter, hvaraf Jean-Michel tycks vara den sednaste i raden."

"Jag förstår," sade baronessan hopbitet. "Ryktet går. Stadens alla käringar mala på sina pratqvarnar. Och nu sednast är det alltså Jean-Michel man vil sammanpara mig med?"

"Men kära nån, är det icke Jean-Michel som har comptoir i huset snedt nedanför Jean-François..." mumlade princessan. "Fri insyn rakt ned på skrifbordet!"

"Jaså, är det derifrån det kommer!" Baronessan blängde på princessan, hvilken nu var mycket blank om pannan.

"Blamera icke stackars Agate-Julie," sade comtessan. "Detta härrör icke från henne. Snarare är det Jean-Michel sjelf, der varit behjelplig med informationen."

Baronessan, utom sig, tömde sit glas liqueur i botten.

"Kära nån," utbrast plötsligt princessan. "Jeanette och Marie-Louise, hvi spela ni icke längre à quatre mains? Det var nu rätt länge sedan. Kunde det icke lifva up stämningen?"

"Icke *nu*, Agate-Julie!" sade comtessan, irriterad öfver princessans vanliga brist på känsla för hvad som passade sig.

"Någon nätt, liten pièce af Beethoven?" mumlade princessan osäkert. "Det vore så charmant..."

"Men nu spela vi ju Wira! Har du icke märkt af det?"

Princessan såg nerveust från den ena til den andra af sina väninnor. Comtessan satt med öfverlägsen mine, frossande i sin triomphe. Duchessan hade assumerat en air af formlig likgiltighet, hvilken måhända var egnad at calmera baronessan.

Den sednare cederade nu, ehuru mot sin vilja. "Det är för wisso rigtigt, det du säger, Jeanette, ehuru jag icke begriper genom hvilken canal denna information kommit til din kännedom. Jean-Michel har gjort vissa närmanden. Huru belefvad är han icke — en artig och intagande karl — hvilken styl, hvilken finesse omhvärfver han sig icke med! La belle galanterie que la sienne! Du kan icke förstå, Jeanette!"

"Nå, man admetterar så mycket!" Comtessan log belåtet. "Då kanske du kan gifva mig medhåll då jag drifver thesen til sin logiska conclusion. Du älskar Jean-Michel. Du älskar ej längre Jean-François, och följagtligen skola ni också uttaga skilsmessa. Det är väl det enda moraliskt rigtiga under rådande omständigheter, icke sant?"

"Ni kunna icke förstå." Baronessan slog hjelplöst ut med handen. "Jeanette, Rhada-

mantine, Agate-Julie, ni kunna icke förstå. Det finnas vissa tungt vägande skäl deremot. Economiska, politiska, ... Det blifver min ruine!"

"Du hade således tänkt dig både äta kakan och hafva den qvar i skafferiet! Men si, den gubben gick icke!"

"Jag måste nog gifva Jeanette raison," sade duchessan förnumstigt. "Icke kan du fortfara at lefva i et kärlekslöst ägtenskap, aldra minst af economiska skäl. Äpplet blifver nog surt at bita i, men hvilken lättnad, hvilken ljufhet kommer du icke efteråt at erfara! Du kan icke continuera som nu sker, sans amour."

"Hvilken tendresse låg det icke i hans smekningar..." mumlade baronessan. "Ach! mit kött är svagt..."

"Nog kommer du at öfverlefva detta," sade duchessan upmuntrande. "Tag din Jean-Michel til tröst och réconfort, och du skal gå styrkt ur denna pröfning."

"Jean-Michel af alla menniskjor," mumlade princessan, mest för sig sjelf.

"Agate-Julie!" sade comtessan strängt. "Din tour at bjuda!"

9. — *La Péripétie*

Tilendalupet var spelet. Princessan Agate-Julie reste sig qvickt och lemnade bordet. De öfriga trenne kastade sig öfver point räkningen. Betar och Pinnar adderades och subtraherades så det stod herrliga til. Sjelf kunde hon dock ana sig til resultatet, i hvart fall för egin del...

Huru vore det, at poudrera näsan? Hon gjorde en discret sortie ut i hallen, derest hon framletade lämpliga attirailler ur sin väska.

Princessan frapperades af hvilken hotfull tystnad bibliothecet tycktes utandas. "Jag tror han sofver," hade hon desförinnan sagt à propos friherren, men hon greps nu af en oförklarlig oro. Princessan svalde hårdt och smög sig tassandes in i bibliothecet...

"Alltså: Vinnare Jeanette," summerade baronessan i detta ögonblick, "tvåa Rhadamantine, trea jag sjelf, och sist Agate-Julie."

I det samma kom princessan instörtande i salonen. Ögonen voro vildt upsperrade och hon var synbarligen nära at dåna af fasa. "Jeanette! Marie-Louise! Fort! Je m'en suis toute affolée!"

Damerna rusade efter henne, in i bibliothecet, der en gruflig tableau iscensatts och kom dem alla at flämta. Princessan Agate-Julie tog sig åt hjertat och vred händerna af

förtviflan. "Det är affreust! Abominable!"

Friherre Jean-François låg stupad i sin fauteuil i en förvriden ställning: blek, tyst, stum, kall, …

I hans hjerta satt den skräckinjagande dolken inborrad.

Del III

Spel

10. — *La Tante*

Inspecteur Bergh betragtade, icke utan viss consternation, den gamla damen han hade framför sig. Hvithårig, rar och mormoderlig, den sortens qvinna man gerna tänkte sig bullbakandes eller dukvirkandes. Det enda, som möjligen kunde tänkas förråda et skarpt intellect, voro de qvicka, lifliga ögonen, förlänande henne et utseende icke olikt en ugglas.

Nå, desperata situationer tarfvade desperata åtgärder. Och för wisso kom den gamla damen försedd med recommendations bref från högre ort.

Han tog til orda: "I all korthet gäller saken följande. Fyra damer, alla ädla och respectabla, af yppersta classe, församlas at spela Wira. Jag är icke bekant med reglorna för detta spel, men tydligtvis spelas det normalt på trenne, och i fyrspel stå deltagarne successivt öfver sin tour. Nå, i bibliothecet intil salonen, i hvilken Wira-spelet pågick, befant sig händelsevis en af damernas gemål, sysselsatt med sina affairer. Vid spelets slut påträffades han död, huggen med et dolkstyng rakt i hjertat. En af damerna nyttjade sålunda sin lediga tid til at begå mord. Frågan är: *hvilkendera?*"

Tante Ethel lyssnade upmärksamt, och sade först intet. Då hon slutligen talade, var det med den största surprise. "Det är sannerligen extraordinairt, det ni har at förmäla, Inspecteur. *Extraordinairt.* Ni vet måhända, jag anser mig vara expert på Agatha Christies puzzle deckare?"

Commissarien nickade vaguet, synbarligen icke imponerad.

"Bland hennes rikhaltiga production återfinns en roman, som, ehuru okänd för de breda lagren, af experterna hålles för den aldra förnämsta i fråga om sjelfva *puzzlet*, af superbt tät construction. Jag talar om *Cards on the Table*, hvars intrigue är en sannskyldig copia af hvad ni precis för mig beskrifvit. Fyra personer, af blandade kön och åldrar, äro

inviterade at spela Bridge, et spel, hvaruti man likaså tager tourer i at stå öfver. En af de fyra griper tilfället i agt at mörda sin värd, som under spelet hvilar sig i en stol vid brasan. Mordvapnet: *en dolk rakt i hjertat.* Aldrig trodde man väl detta kunde tima i verkligheten! Förstår ni mig nu, när jag menar detta vara det kanske mest extraordinaira fall man någonsin nedlagt i mit knä?"

Inspecteurn nickade, utan synlig känsla. "Det var sjelfva anledningen til at vi eftersände er. Vissa inflytelserika personer kunde recommendera er för just denna sorts invecklade fall. Misstänkta af hög rang, intelligenta och välutbildade et cetera, och icke skuggan af en ledtråd. Hvad skola vi taga oss til? Vi veta icke. Vi hafva intet at gå efter. Och så nämnde man ert namn. Jag har förstått, at ni vägleds af — huru heter det? — qvinnlig intuition?"

"Det är icke correct," svarade Tante Ethel leende. "Qvinnlig intuition är för en Miss Marple. Det store Hercule Poirot förlitar sig enbart på sina små grå celler. Logiskt tänkande och en skarp observationsförmåga, de äro mina vapen."

"För wisso skulle här tarfvas den största skarpsinnighet," medgaf Inspecteurn, "ehuru jag rakt icke kan se, hvad nytta ens den mest falkögde Sherlock Holmes skulle kunna åbringa i detta fall. Hela situationen syns mig hopplös och bortom all räddning. Endera af de fyra damerna hade möjlighet at begå mordet. Ingen af dem tycks hafva motiv — det vil säga, med undantag för det uppenbara — "

"Kanske vore det på sin plats," sade Tante Ethel med hänryckning, "at ni förtalde hela historien från des början. Hvilka äro dessa fyra damer, at begynna med?"

"Lät mig presentera de fyra misstänkta hvar och en i sin tour. Värdinnan för spelet är Comtessan *Jeanette*, et prägtigt och recorderligt fruentimmer. Gifver intryck af at vara en smula gammaldags, hvilket, för mig i alla fall, betyder barsk och allmänt redlig. Til hvardags är hon öfverläkare vid et af våra större dårhus."

"Mrs Lorrimer," mumlade Tante Ethel.

"Förlåt?"

"Nej, intet. Blott — en förflugen tanka. Continuera, jag ber."

"I comtessans våning församlas, en gång pro månad, hennes begge väninnor: Baronessan *Marie-Louise*, en elegant och ziratlig qvinna, möjligen något högfärdig — "

Dr Roberts, tänkte Tante Ethel.

" — samt Princessan *Agate-Julie*, en förtjusande liten fröken, lika beskedlig som behaglig. Denna sednare gifver impression af at vara något enfaldig, ehuru detta är en den

mest bedrägliga illusion, thy baronessan och princessan äro begge Mathematici."

Miss Meredith, tänkte Tante Ethel.

"Princessan bekläder embetet som Lector vid Universitetet; baronessan innehafver en befattning vid en privat bureau. Dessa trenne församlas alltså för Wira-spel och trifsamt umgänge circa en gång i månaden, vanligen hemma hos grefvinnan.

"Denna afton afvek dock på tvenne sätt från traditionen. Pro primo: En fjerde dame, Duchessan *Rhadamantine*, gör dem denna qväll compagnie. Hon är en gammal väninna från de svunna flickåren, hvilket i detta fall vil säga tiden, då de alla fyra lågo i Lund. Flitigast tycks hon hafva umgåtts med grefvinnan, ehuru de sedermera förlorat contact och icke hörts af under tjugo år. Hertiginnan är temligen — "

"Förlåt jag afbryter," sade Tante Ethel, "men hvilken var raisonen til, at contacten återuptogs efter så många år?"

"Det förefaller hafva varit en ren coïncidence. De äro alla fyra medlemmar i Princessan X—s Witterhets Academie (hvarifrån de också härleda sina titlar); hertiginnans upmärkamhet fästes på de trenne gamla väninnorna, då hon af en händelse kom at genomläsa medlems matriclarne. Til hvardags är alltså duchessan journalist, chroniqueur, bloggerska och scribent i största allmänhet. Hon utvexlade några billetter med grefvinnan, hvilken sednare tilfälligtvis råkade nämna deras små Wira convocationer. Det visade sig då, at duchessan, äfven hon, odlat detta tidsfördrif, och man beslöt sammanstråla, at spela på fyra.

"Nå, duchessan är alltså, som jag var på väg at säga, temligen namnkunnig. Hon skrifver en hel del, både för belästa och, hrrmm, *mindre belästa*." Inspecteur Bergh uttalade den sista phrasen med älskvärd uprigtighet.

"Jag är bekant med hennes namn," svarade Tante Ethel. "Som ni vet är min hemvist i Lund, och jag följer hennes chronicor i Skånska Dagbladet, bland annat."

"Nå, då vet ni alltså om hvad för qvinna jag talar: et rättskaffens fruentimmer, ursinnigt kämpande med näbbar och klor — som en modern Strindberg — mot orättvisor och corruption i samhället."

Major Despard, tänkte Tante Ethel, och kunde knappast sitta stilla i stolen af uphetsning. Fyrtalet är fullständigt!

"Dessa äro alltså våra fyra misstänkta. *En utaf dem är en mörderska.*"

"Incroyable," mumlade Tante Ethel. "Men märkvärdigare ting hafva timat. Continuera, jag ber."

Inspecteur Bergh återtog: "Lät mig då alltså redogöra för sjelfva mordqvällen. Som jag sade, funnos denna qväll tvenne afvikelser från routinen. Den ena var duchessan Rhadamantines présence i salonen. Den andra var närvaron af baronessan Marie-Louises make, friherre *Jean-François*. Han var, som jag förstår det, en hygglig karl, icke så précieuse som sin hustru eller des väninnor, men artig och skicklig, af intagande sätt och figure. Han var Lagkarl vid en af våra mest ansedda advocat bureaux.

"De fyra gästerna anlända således til grefvinnan vid sju, utsatt tid för Wira-spelet. Friherren, som har tjenste ärenden at uträtta, och för öfrigit icke spelar, parquerar sig i bibliothecet. De fyra damerna taga plats kring spelbordet i salonen. Dessa begge rum gränsa icke til hvar andra, utan nås från en gemensam hall. Dem emellan ligger köket. I hallen befinner sig äfvenså våningens enda cabinet.

"Spelet begynner. Efter åttonde rundan infaller pausa, hvarunder comtessan brygger thée. Friherren är då säkert vid lif, thy princessan serverar honom bakelser inne i bibliothecet. Han begär då också at få låna comtessans printer, och hon är honom behjelplig. Spelet continuerar. Som damerna taga tour i at stå öfver, passa de på at uträtta en del ärenden. Comtessan brygger mera thée i köket, men påstår sig icke hafva besökt friherren. Baronessan hemtar liqueur i bibliothecet efter comtessans instructioner, och éviterar hon noga, efter hvad hon påstår, at tala med friherren. De hade alltså tidigare under qvällen qverulerat, hvilket jag straxt återkommer til. Som hennes gemål sitter i en fauteuil med hög rygg, är denne osynlig för baronessan, men hon inbildar sig minnas et knattrande af tangenter. Duchessan går at hemta en påse confect ur sin väska i hallen och princessan bättrar på sit maquillage, och de svära begge på at de icke entrera bibliothecet. Korteligen: Alla fyra voro de frånvarande från bordet, en eller flera gångor. Och efter spelets slut, som sagdt var..." Inspecteur Bergh slog ut med händerna.

Tante Ethel böjde sig fram. "Dolk i hjertat, sade ni. *Hvarifrån kom dolken?*"

"Han var grefvinnans. Hon hade 'lämpligt nog' placerat den samma i en af bibliothecets hyllor, inom nära räckhåll för en presumptiv mördare. Et mycket otäckt vapen: hvasst som et rakblad, lätt som en fjeder — et barn hade kunnat hugga en stor stark karl i hjel, så obesväradt som aldrig det, medelst denna ohyggliga tingest."

"Huru hade comtessan kommit öfver honom?"

"Gåfva från en gammal beundrare, tyckte jag hon sade, en man af chinesiskt ursprung. Hon har förvarat den i sin ego under många år. Våra experter hafva undersökt dolken, och funnit honom vara af den sort chinesiska mafian favoriserar för sina lönmord, hvilket för

wisso rimmar väl med hennes berättelse, ehuru jag då rakt icke begriper finessen med at förära sin amante en slik tingest."

"Ho découvrerade liket?"

"Princessan Agate-Julie. Hon var den första at resa sig från spelbordet."

"Ni sade friherren icke vanligtvis vistades i lägenheten medan damerna spelade? Visste man på förhand, det friherren skulle arbeta i bibliothecet denna qväll?"

"Det var rena tilfälligheten. Han hade dinerat med sin hustru och följde henne up, med enda syftet at betyga grefvinnan sin artighet."

"Gafs något synnerligt skäl för hans qvarblifvande?"

"Nej, jag tror blott det råkade falla sig så. Princessan Agate-Julie hade bakat kakor, af hvilka han föreföll något intresserad och gerna ville smaka. Jag tror det är hela förklaringen.

"Lät mig nu förtälja hvad policen på egin hand har uträttat," återtog Inspecteur Bergh. "Vi äro icke helt handlingsförlamade, hoppas jag ni förstår. Misstankans skugga faller vanligen i första hand på den ägta hälften, hvilket vil säga baronessan. Vi hafva reda på at deras tjugoåriga ägtenskap var stadt i uplösning. Friherren ville uttaga skilsmessa, och det mycket snart. Huru veta vi detta? Dels gjorde baronessan detta sensationella afslöjande publique under spelets gång. Dels fant man, vid friherrens död, honom i färd at ifylla och underteckna en utskrifven skilsmesso ansökan, för hvilket endamål han synbarligen nyttjat grefvinnans printer."

"Ah," sade Tante Ethel belåtet, "det är uplysande, det der."

Inspecteuren förstod icke, men fortfor: "Nå, en discret enquête i parets financiella omständigheter gaf vid handen, at, ehuru baronessan icke satt i sjön, så disponerade friherren öfver den verkligt ansenliga förmögenheten. Klappadt och klart, eller hur? Vi voro således tvungne anhålla baronessan, så som skäligen misstänkt för mordet — jag säger *tvungne*, thy i hjertat voro vi icke rätt öfvertygade om at denna galanta dame vore en kallblodig mörderska. Efter et dygn voro vi likaledes tvungne släppa henne i brist på bevisning. Thy någon sådan föreligger ej. Och baronessan vägrade envist gifva efter. Hon visste intet, hade intet sett och intet hört. Ja, friherren hade försatt henne i en eländig situation med sit tidigare tal om divorce. Ja, hon begrep fullt ut, det han menade allvar och troligen snarast skulle sätta planen i verket. Men nej, icke skulle hon sjunka så lågt som til mord för en sådan omständighet. Och jag är beredd tro henne. Problemet är, öfriga trenne damer just icke erbjuda mycket til alternativ. Den rättrådiga duchessan? Den

hulda princessan? Den prägtiga comtessan?"

Tante Ethel nickade sagta. "Jag förstår er consternation. Om det icke var baronessan, ho eljes?"

"Just det, ho eljes! Hvilket skulle motivet hafva varit? Duchessan hade icke råkat friherren före mordqvällen. Princessan kände honom högst flyktigt; allenast som baronessans man. De umgingos aldrig på tu man hand. Den som var närmast förbunden med honom, utom baronessan sjelf då, torde hafva varit comtessan. Det var deras vana at aflägga visiter och besöka concerter tilsammans, med eller utan baronessans sällskap."

"Det är all tid frågan om motivet." Tante Ethel lade pannan i djupa veck och såg tankfull ut. "Motivet kan dock vara väl doldt..."

"Hämnd kanske? För någon gammal oförrätt? Eller jalousie?"

"Lät mig påpeka tvenne uppenbara puncter," sade Tante Ethel. "För det första: *Mordet kan icke hafva varit planlagdt.* Thy det baserades på den oberäkneliga omständigheten, at friherren skulle taga decisionen stadna i våningen at ombestyra arbete, hvilket, efter hvad ni säger, icke var hans vana.

"Det betyder, at motivet til mordet, ehvad det månde vara, *måste hafva framkommit under spelets gång.* Ingen af de fyra damerna begaf sig til Wira-spelet med mord i sinnet. Men under dessa få timmar partiet varade, greps en af dem, af skäl som för närvarande äro oklara, af en den djupaste förtviflan, och drefs så långt derhän, som til mord.

"För det andra: *Mordet var et vansinnesdåd.* Det var Mördarens osannolika tur och smala lycka, at friherren icke skrek eller gjorde motstånd. En knif rakt i hjertat! Med trenne oskyldiga damer i rummet bredvid, muntert spelande Wira! Har man någonsin hört på maken! Men Mörderskan hade Försynen på sin sida, och intet sådant kom at tima. Mörderskan var desperat och grep härvidlag sin enda chance at rödja friherren ur vägen. Är ni med på detta, Inspecteur? *Friherrens aflägsnande var absolut nödvändigt för någon.*"

"Tydligen," sade Inspecteurn torrt.

"Denna sistnämnda point, skal jag kanske särskildt påpeka, tycks frikänna baronessan sjelf. Hon, om någon, torde hafva många och bättre tilfällen at aflifva sin man."

"Han skulle icke förblifva hennes man så särskildt länge til."

"För wisso. Men detta vore galenskap. Baronessan är troligen för intelligent at försöka något sådant."

"Galenskap eller ej," sade Inspecteurn med sänkt röst, "så lyckades det förträffligt."

Tante Ethel lade hufvudet på sned och plirade på Inspecteurn med sina kloka uggle-

ögon. "Hvem vore den minst sannolike mördaren?" frågade hon oväntadt.

"*Minst sannolike?*" Inspecteuren kunde icke dölja sin häpenhet. "Hvad har det för betydelse?"

"I Agatha Christies böcker," sade Tante Ethel leende, "är mördaren vanligtvis den minst sannolike mördaren."

Den gamla damen sönk allt djupare i Inspecteurs agtning. "Men detta är ju en historia ur lefvande lifvet, och rakt intet någon detectiv roman?"

"För wisso, men jag spörjer er likväl. Hvem skulle ni hålla för minst trolig gerningsman af de fyra?"

Inspecteurn ryckte på axlarne. "Princessan Agate-Julie, antagligen."

"Å!" Nu var det Tante Ethels tur at stirra med upsperrad mund.

"Svaret förvånar er?"

"Ja, thy jag hade en annan dame i åtanka. Men förklara först, huru ni tänker."

"Icke tror jag det kan vara så svårt at lista ut. Princessan är tydligtvis from som et lam. Et rart och oförargligt fruentimmer, ljuf och älskvärd och alls icke den typ, der bär vare sig hat eller svartsjuka som en tagg i hjertat."

"Nej..." mumlade Tante Ethel. "Det vore annars en idée..."

"Men hvem tänker *ni* er, så som den minst troliga föröfvaren?" frågade Inspecteur Bergh, med et tonfall, som vore hennes åsigt i denna fråga af den aldra största betydelse.

"Jag tänker mig förstås duchessan, thy jag raisonnerar icke psychologiskt som ni, utan rent techniskt. Duchessan kände, så vidt jag förstår det, icke friherren före Wira-qvällen. Hvad skulle möjligen kunna hafva framkommit, under en enda aftons trifsamt entretien, för at rättfärdiga något så ohyggligt som et mord?"

"Nej, jag ger mig." Man kunde icke misstaga sig på ironien i Inspecteurens röst. "Förtälj mig! Huru skulle detta vara möjligt?"

Tante Ethel lät sig icke bekomma. "Jag vet icke. Det är otroligt, invraisemblable, och jag ser alls icke huru det skulle kunna vara physiskt möjligt." Och försönk hon i tankor.

"Det kanske är er veterligt, det duchessan Rhadamantine inom kort skal til at gifta sig," anmärkte Inspecteuren. "Med en viss H:r Leberheim, om namnet är bekant? En mycket förmögen och ansedd Finance man."

"Säger mig intet. Inom hvilken branche är hans verksamhet förrättad?"

"Han egnar sig åt litet af hvarjehanda, som jag kan förstå, men städse med ypperlig framgång. Han tycks, som det heter, hafva näsa för affairer. Eger diverse tidskrifter och

luxueusa krogar med anspråksfullt anspråkslösa namn, hvaribland Videlins Terracer och Babuschkans Källarbod, om hvilka ni måhända har hört talas."

Tante Ethel lystrade. "Tidskrifter, säger ni? Icke Svenska Dagbladet, händelsevis?"

"Den egs af Bonnier Concernen. H:r Leberheims förlag håller sig til, så at säga, mindre nogräknade publicationer. Det tycks utgifva en märkvärdig blandning af väckelse tidskrifter och journaler 'för damer', som det så fint heter. Sqvaller tidningar alltså, at tala klarspråk." Inspecteurens tonfall förrådde allt för väl hans åsigt om slika.

"Duchessan har alltså icke sin tiltänkte make at tacka för sin förestående embete vid Svenska Dagbladet?"

"Verkligen icke. Hon är fullt capable och duglig på egin hand."

"Ni nämnde något om väckelse tidskrifter. Har H:r Leberheim händelsevis frikyrklig bakgrund?"

"Kanske. Hur så?"

"Nå," sade Tante Ethel tankfullt, "jag försöker leta motiv. Duchessan har et förestående giftermål at beagta. Hon har således en reputation at försvara. Om något tilräckligt comprometterande slunke ut — ponera, at friherren kände til något tout à fait choquant om denna paranta dame..."

"Sqvaller, menar ni?" Inspecteurn uttalade ordet som vore det et äckligt specimen af insecternas slägte. "Någon smaskig och snaskig détail om hennes förflutna, som skulle rättfärdiga et mord?"

"Hon kanske varit en smula lösagtig?" framkastade Tante Ethel. "Jag tycker icke om at nyttja ordet, men duchessan måhända varit en *slampa* i sit tidigare lif?"

"Det vet hela Sverige, at hon fört et temligen vildt lefverne. Hon har bloggat om det. Det förefaller icke bekymra hennes tiltänkte make."

"Men man kan kanske vara mera specifique. Kanske friherren haft en affair med duchessan en gång i tiden?"

"Skulle det då vara så stor sak? För öfrigit kände de hvar andra icke. De introducerades för hvar andra under Wira-qvällen."

"Månne detta allenast var et spel för gallerian? Minns, at baronessan ju var närvarande, för hvilken det törhända vore olämpligt at tilstå en tidigare amour?"

"Vi hafva genomletat friherrens telephone och mail, samt genomplöjt de messager han skickat och emottagit de sednaste åren, i sorgfällig jagt på ledtrådar, och vi hafva icke funnit något som tyder derpå. Han egde comtessans Jeanettes nummer, men icke

duchessan Rhadamantines eller ens princessan Agate-Julies."

"Nå, då äro vi tilbaka der vi begynte. *En händelse som timade under sjelfva Wira-aftonen dref en af de fyra damerna til mord.* Men hvad?"

"Det är hvad jag också frågar mig. Hvad? Hvem! Ni förstår min förtviflade belägenhet."

Tante Ethel sade: "Jag förstår er belägenhet. Derför skickar ni efter mig..."

"Ja," sade Inspecteur Bergh och gled med blicken öfver hennes föga imponerande gestalt, "thy ni sägs besitta en förunderlig förmåga at framleta ledtrådar, der inga ledtrådar ögonskenligen finnas. Huru gör ni? Hvilken är er hemlighet?"

"C'est très simple. Jag talar med de misstänkta. Inbjuder dem at tala om sig sjelfva, thy jag är fullt och fast öfvertygad om, at de då, förr eller sednare, skola förråda sig."

"Å." Inspecteurn såg klentrogen ut.

"Idéen är förstås icke min. Det är den store Hercule Poirots doctrine, detta."

"Poirot? Agatha Christies detectiv?" Inspecteur Bergh hade uphört at förvånas.

"Jag kan godt se, ni icke tror på min philosophi," sade Tante Ethel, en smula torrt.

"Jag menade alls icke så, men ni måste förstå, Madame, jag är af den svenska police corpsen. Vi arbeta med hårda facta. En mördare fälls af *bevisning*, icke af sqvaller och rykten allena. Vi hafva domare at öfvertyga."

"På den puncten måste jag thy värr göra er besviken. Thy, ehuru jag eventuellt kan framleta någon ledtråd til detta singuliera mord ur damernas vittnesmål, så kommer jag icke at kunna skaffa bevis, der inga bevis existera. Jag kan icke créera bevis ur et intet."

Inspecteuren suckade upgifvet. "Nå, det kunna vi måhända lefva med. Det är möjligt policen kan framgräfva bevis, der ni icke kan, thy vi hafva visserligen andra resourcer til vårt förfogande. Detta förutsatt, at vi veta i hvilken enda vi skola börja vårt sökande."

"Der kan jag törhända vara er behjelplig," sade Tante Ethel, icke utan stolthet. "Jag skal försöka mit bästa."

Inspecteuren log osäkert mot henne. "Det är godt det. Thy äfven det ringaste indicium, den minsta lilla antydan om hvem den kallblodiga mörderskan är, skulle vara af assistance för oss, änskönt insuffisant i sig sjelf för en fällande dom. Vi äro, kort sagdt, desperata."

Eljes skulle jag näppeligen acceptera assistance af en gammal gumma, tänkte Inspecteurn med viss beska.

Men Tante Ethel burrade up sig af belåtenhet. "Nåväl, jag skrider til verket. Vi hafva intet ögonblick at förlora."

"Hvad tänker ni företaga er?"

"Mit råmaterial är, som sagdt, conversation. Ergo tänker jag utbedja mig, af de fyra misstänkta, transcriptioner af samtalen den ödesdigra qvällen."

11. — *Les Dames*

Tante Ethel neg artigt, så artigt hennes ålder och constitution ville admettera. Comtessan Jeanette visade henne mycken höflighet och verkade icke öfver sig förvånad öfver den gamla detectiven eller hennes märkliga begäran:

"Ers Höghet, jag skulle vilja be er nedskrifva conversationerna den ödesdigra qvällen. Ord för ord, så noga ni minns dem. Det lär blifva en lång redogörelse, men kommer at vara mig behjelplig, då jag söker utleta mörderskan."

"Tror ni någon ledtråd til försyndelsen kan ligga förborgad i vår förströdda conversation?" Comtessan rynkade pannan. "Letar ni det förflugna ordet?"

"Jag är viss om det," sade Tante Ethel, ehuru hon alls icke kände sig så hoppfull som hon försökte gifva impression af.

"Jag skal göra det. Något annat jag kan stå til tjenst med?"

"Det är det. Jag skulle vilja utbedja mig en beskrifning af den framlidne friherren. Med hvilka ord skulle ni vilja characterisera honom?"

"Å, han var en man af ädelt sinnelag." Comtessan skrädde icke orden. "Uprigtig och hederlig som aldrig det, ehuru städse discret och försynt i sin rättrådighet. Kunde icke tola, när folk ledo oförrätter, och förde kampen i det tysta. I det afseendet var han både lik och olik den kära Rhadamantine..."

"Var han hämndlysten? Långsindt?"

"Alls icke. Han var en nobel natur och förlät mycket. Kanske rent utaf allt för mycket, hvad hans hustru anbelangade..." Comtessan Jeanette uttalade dessa ord med utmärkt beska.

"Och hurudan är hon, den värda baronessan?" sporde Tante Ethel. "Grälsjuk?"

"Nå..." Comtessan lät tystnaden tala.

"Var det et lyckligt ägtenskap?"

"Förvånansvärdt så, taget i consideration alla hennes amanter vid sidan af. Jag in-

bildar mig Jean-François egde full underrättelse derom, och lät han sig synbarligen icke bekomma. Men så rann väl bägaren öfver... Jag är mest förvånad öfver, at det icke skedde förr."

Tante Ethel sade: "Utom detta, skulle jag äfven vilja be er, Ers Höghet, at omtala, huruvida någon ting under Wira-qvällen särskildt frapperade er som singuliert och inusité. Var det någon ting, som, så at säga, *icke rigtigt föreföll vara som det skulle?*"

"Det hogkommer jag intet utaf." Comtessan skakade på hufvudet. "Så vidt jag minns qvällen, var all ting precis à son ordinaire, just hvad man kunde förvänta sig under rådande omständigheter. Til och med Rhadamantine var exact sådan hon varit för tjugo år sedan."

"Ursägta min enfaldiga fråga," infogade nu Tante Ethel, "men är ni alldeles säker på, at det *var* den samma Rhadamantine? Om jag förstått sakernas rätta sammanhang, hade tjugo år förflutit sedan ert sednaste rencontre, och mycket kan förandras under tjugo år."

"Under tjugo år kan en menniskja mycket förandras, det är sant," svarade comtessan. Hon förstod icke rigtigt frågan, men fortfor: "Men detta var alldeles den samma Rhadamantine. Hon var sig precis lik i sin hänsynslösa pratsjuka. Tjugo år äldre förstås, men det hafva vi ju alla blifvit."

"Det jag vil förvissa mig om," sade Tante Ethel, som förläst sig på sina Agatha Christie, "är förstås at ingen imposteur tagit hennes plats."

"Det var då också et påhitt!" svarade comtessan häftigt. "Jag erkänner jag aldrig någonsin tänkt tankan, men jag kan utan vidare affärda henne på stående fot. Jag begriper icke, huru något dylikt skulle kunna ske i vårt hårdt reglerade samhälle? Slikt är för spännings romaner, sådana som löst folk läsa."

Rodnaden upsköt på Tante Ethels kinder, då hon hörde sina älskade Agatha Christie sålunda beskrifvas...

"Det var abominabelt," sade baronessan Marie-Louise, antagande en mine fière. "Éxécrable." Det var alltså tiden som häktad hon omtalade, icke sjelfva mordet. "Oförskämda policer — oupfostrade slynglar — ingen respect för folk af bättre classe! Afskyvärda, fullkomligen *afskyvärda* voro de! Högst sannolikt hafva de aldrig converserat med en lifs lefvande Academiker förr. Ja, det skulle icke förvåna mig, om de trodde detta ord beteckna en sorts bokhylla, törhända från Ikea, eller hvarest de nu inhandla sina meubler. Kan ni tänka er, de trodde mig vara Läkare, då jag sade jag vore Doctor! Fi donc för sådant odisputeradt patrask!"

Tante Ethel yttrade några lämpliga convenancer. "Ers Nåd, er make hade alltså declarerat sin intention at ansöka om skilsmessa?"

"Det hade han." Baronessan talade med utsökt beherrskning.

"Och hvilka voro era känslor vis-à-vis denna drastiska åtgärd?"

"Naturligtvis blef jag rätt altrerad, konstigt vore det väl annars. Men, ni förstår, jag har, sedan några månader, en ny amant, en viss Jean-Michel (som för öfrigit både Jeanette och Agate-Julie äro vaguet bekanta med). At tala klarspråk, så älskade jag icke längre Jean-François, änskönt hans död förstås smärtar mig djupt. Min rättframhet måtte te sig choquant, men jag är nu försatt i en sådan précair situation, at allt annat än brutal ärlighet enbart torde lända til mit förfång. Sålunda: Jag älskade icke längre Jean-François, och en skilsmessa vore egentligen at fördraga, rent af *föredraga*, om icke — " Baronessan afbröt sig.

"Om icke?"

"Nå, det funnos vissa tungt vägande sociala skäl deremot..."

Pengar, månne? tänkte Tante Ethel syrligt.

"Man skiljer sig icke i mina kretsar," sade baronessan, tydligen som svar på Tante Ethels outsagda fundering.

"Var er make conversant med détaillerna rörande denne Jean-Michel?"

"Det är en délicat fråga. Jag tror nog han var conversant med det mesta jag företog mig på *fritiden*, så at säga, ehuru han vanligen valde at icke låtsas derom."

"Ni menar, at han vore väl medveten äfven om era tidigare affairer?" högg Tante Ethel.

"Det vet jag, at han var," svarade baronessan, lugnt och icke utan stolthet. "Men det var nu en del af aftalet, i hvart fall från mit perspectiv... Et i allo angenämt ägtenskap var det vi hade, finurligt ordnadt efter konstens alla reglor..." Baronessan såg drömsk ut, försunken i de ljufva minnena af fornstora dagar.

Sade Tante Ethel: "Ers Nåd, jag behöfver få veta något om er aflidne makes kynne. Var han argsindt? Hämndlysten?"

"Intet sådant," suckade baronessan vemodigt, "ehuru han städse stod up för hvad som var rätt och rigtigt. Jag minns särskildt en gång; det var en embetsman vid de statliga verken, temligen högt upsatt, hvilken Jean-François hade skäl misstänka för bestickning. Mutorna kunde icke ledas i bevis, i hvart fall icke utan en oviss och plågsam utredning, hvilken skulle besudla en hel organisation, men Jean-François var mycket upbragdt, och

svor at denna oförrätt icke skulle få passera ostraffad. Han skred til verket, och så skickligt drog han i trådarna, at vederbörande erhölt afsked från sin post på grått papper, utan at media fingo det minsta nys om denna jäsande scandal."

"Men detta rörde en statlig tjensteman och ingen af de närvarande damerna?"

"Nej," svarade baronessan, "det angår icke Wira-qvällen på minsta vis. Jag omtalar detta blott för det ni rätt skola förstå min aflidne makes ädla character. Han var en stor man, både stolt och rättrådig, men lågmäld och behaglig och af sällspord social smidighet. Och full af ömma känslor..." Baronessans blick förlorade sig i et töcknigt fjerran. Hon syntes plötsligt hafva förgätit sin nyväckta passion för Jean-Michel och mindes nu endast sin förre makes alla dygder.

"Borträknadt denne usle embetsman, håller ni sålunda icke för troligt, någon bure gammalt agg til honom, och för denna gamla oförrätt önskade bringa honom om lifvet?"

"Ingen af oss fyra närvarande." Baronessan lade bestämdt armarne i kors.

"Kan man förmoda, det han kände til något compromettérande om någon, som för denna saks skuld önskade se honom undanröjd?"

"Det skulle jag i sådant fall hålla för troligare. Icke för at jag begriper, hvem af oss kunde hafva sådana hiskeliga hemligheter at dölja, at et mord vore berättigadt."

"Jag tänker närmast på duchessan Rhadamantine," sade Tante Ethel mildt, "som ju hade sit förestående giftermål med H:r Leberheim at tänka på."

"Men Rhadamantine kände icke Jean-François."

"*Sade* hon, ja. Men erfarenheten har lärt mig at aldrig lita på hvad menniskjor säga."

"Sade äfven Jean-François. Jag sporde honom före spelet, huruvida han någonsin träffat min väninna Rhadamantine, och sade han detta namn vara honom obekant."

"En gammal kärlek, måhända?" proposerade Tante Ethel.

"Gamla kärlekar hafva vi alla," sade baronessan torrt. "Somliga utaf oss hafva rent af splitter nya. Jag är rädd at jag icke inser, hvarföre en gammal courtise vore nödig sopa under mattan, vare sig af Jean-François eller Rhadamantine, aldra minst huru det kunde nyttjas at justifiera et mord. Och Rhadamantine är den mest älskvärda lilla varelse..."

"Men Ers Nåd, om *ni* icke mördade er make — " begynte Tante Ethel.

"Moi une meutrière de sang froid! Jamais!" snyftade baronessan. Bittra tårar flödade nedför hennes kinder, ehuru Tante Ethel icke förmådde lösgöra sig från det intrycket, baronessan grät mera af chicane och humiliation än af någon verklig omsorg om den döde.

"Som sagdt, om *ni* icke bragte er make om lifvet, så måste någon af edra väninnor ha

föröfvat dådet."

Baronessan knöt näfvarne och glodde rakt ut i luften. "Å! nog har jag grubblat öfver hvem som commetterade denna fasliga gerning, må ni tro! Men icke kan jag begripa! Jeanette? Rhadamantine? Agate-Julie?" Hon uprepade sagta: "Jeanette... Nej, jag kan icke tro det..."

Nästa anhalt var duchessan Rhadamantine. Hon lofvade nedskrifva de exacta conversationerna under Wira-aftonen, och föreföll tillika mycket hoppfull inför upgiften, thy hon smickrade sig med at hafva et utmärkt minne, särskildt rörande hvad folk sagt och icke sagt.

"Någon ting extraordinairt under qvällen?" sporde Tante Ethel. "Något som frapperade er som en smula besynnerligt?"

"Rörande friherren?"

"Rörande allt och alla."

"Nå, det var factiskt *et* ting..." Duchessan rynkade pannan. "Det är förstås en helt liten småsak, och saknar troligen betydelse i denna allvarliga angelägenhet. Men jag inbildar mig vara kännare af menniskjan, och i synnerhet mina gamla väninnor..."

"Madame?"

"Jag tänker på tiden för vårt gräl kring Wira bordet, då Marie-Louise motvilligt afslöjade sin nyliga courtise med Jean-Michel. Jag är ej bekant med denne herre, men jag kunde icke undgå at märka de högröda flammor med ens upsköto i lilla Agate-Julies anlete. Hemskt förlägen blef hon, ifrigt flägtande sig med korten, som vore hon på väg crevera, men det är klart, at rôlen som tilgjord sjåpgås har hon all tid spelat med bravure. Behöfver icke betyda något särskildt i detta fall. Men likväl säger mig min intuition, det hennes hjerta begynte klappa häftigt vid omnämnandet af Jean-Michel..."

"Ja, kära nån, visst kan jag nedskrifva våra conversationer den förfärliga qvällen," sade princessan Agate-Julie. "Så vidt jag nu minns dem. Allt för det rysliga mordets upklarande. Det är förfärligt, tanken på en af ens kära väninnor som kallhamrad mörderska. Jag är säker på, at ni skulle känna likadant."

"Passerade någon ting egendomligt denna qväll, som ni särskildt fäste er vid, Ers Excellence?" sporde Tante Ethel.

Princessan Agate-Julie darrade, då hon blickade bakåt på den ödesdigra Wira-aftonen. "Nej, jag fant dem alla trenne precis som brukligt. Alla voro helt *naturliga*, alldeles

obesvärade, om ni förstår hvad jag menar. Eho mörderskan kan hafva varit, så spelade hon sin rôle til perfection. Ingen nervosité, ingen kallsvett. Hvilken lömsk actrice hon måtte vara! Jean-François betedde sig deremot aningen besynnerligt, må jag säga, men det var förstås rätt excusabelt under omständigheterna. Ni förstår, då vi alla fem voro församlade i hallen, begynte han, helt onödigt, älta kära Marie-Louises alla genanta tramp i claveret. Hänsyftningar på gamla förseelser, par exemple hennes voyage til Thailand alldeles ensam förliden jul, hvilken förstås icke rigtigt var comme il faut, och Gud allena vet hvad hon företog sig der nere. Men dessa gamla synder tarfvade då sannerligen icke å nyo upgräfvas til offentlig byk."

Tante Ethel undrade för sig sjelf, huruvida detta månne vore en ledtråd. "Hvilka fler försyndelser, Madame?"

Princessan lade pannan i djupa veck. "Å, jag måste tänka. Det var något om alla unga män, der flockades på gatorna så här års. Han menade väl våren då, kan jag tro. För wisso skockas de älskade paren på gator och i parquer vid denna tid, nu då solen begynner titta fram. De kramas och slaskas och bära sig åt, men det hör ju ungdomen til. Hvad menade friherren med detta, tro? Han fick ju kära Marie-Louise at framstå som en den värsta — ja, jag vil egentligen icke bruka det hiskliga ordet, men framställde han henne icke som et närmast *lösagtigt* fruentimmer?"

Tante Ethel medgaf vaguet, at detta ord måhända egde visst berättigande under de beskrifna omständigheterna.

"Allt detta var mig en gåta, men, ni förstår, ännu hade vi icke informerats om den förestående skilsmessan. Och då föllo naturligtvis bitarne på plats. En gång skal ju droppen rinna öfver, eller hvad det heter..."

12. — *Les Petites Cellules Grises*

Efter en tour kring stadens antiquariat, hängaf sig Tante Ethel åt at studera sina fynd. Den första var *Handledning i Vira* af H. L. Victorin:

> Af alla kortspel är vira utan tvifvel det mest svenska såsom både uppfunnet och nästan uteslutande idkadt i Sverige. Enligt uppgift lär det härstamma från Vira järnbruk i Stockholms län, och därifrån har det bredt ut sig och vunnit stor spridning särskildt i norra och mellersta Sverige.
>
> Vira är det mest invecklade spel som spelas i Sverige. Genom sin ofantliga rikedom

på spelformer lämnar det plats för ett snart sagdt oändligt antal kombinationer, låter äfven de skenbart sämsta kort få någon betydelse och lämnar ett stort spelrum för skickligheten och förmågan, så väl när det gäller att bedöma kortens värde som när det gäller att spela dem. Och hvad som säkert lockat mången öfver till virabordet, är tvifvelsutan utsikten att få sköta sitt spel själf, oberoende af det oblida öde, som heter » en dålig medspelare », och som så ofta orsakar nederlag och död. Men å andra sidan ställer spelet stora fordringar på den som vill nå mästerskap däri. Det fordrar en vaken blick, snabb uppfattning, godt minne, lätthet att kombinera sig företeende fakta och framför allt kallblodighet. Lugn är viraspelarens första och största dygd. Utan lugn kan man ej tänka klart, ej bibehålla den nödiga öfversikten öfver ställningen.

"Lugn," mumlade Tante Ethel för sig sjelf. "Det är suggestivt, det der..."

Den andra boken hade mera character af academisk afhandling, auctor Docent J. E. Aspendahl. Tante Ethels blick fångades af följande dolska rader:

Vissa Historici vilja gå så långt, som at ytterst härleda alla de radicala omdaningar, hvilka drabbade det swenska samhället under 1800-talet, til Wiran.

Det känns vanskligt at separera Wirans effecter från Bridgens; för wisso är mången starkt lockad at få råda fritt öfver sit egit spel, och kanhända ligger just deri Wirans subversivitet.

"*Subversivitet...*" mumlade Tante Ethel.

Den tredje boken var en fransysk tome om Kort och Kortspel i största allmänhet. Hon slog up den på måfå, och fant afsnittet i hvilket kortlekens fyra Damer dryftades. Ganska vackra och djupsinniga tolkningar inlades i dessa kort:

Les quatre dames du jeu français sont :

Dame de Cœur. La Dame de Cœur est une figure : comme les autres dames, elle représente un personnage. Dans les cartes traditionnelles françaises, il s'agirait de Judith, une héroïne biblique, dont le nom est inscrit dans le coin de la carte.

Dans la littérature, le personnage tyrannique de la dame de cœur joue un rôle important dans le roman de Lewis Carroll, *Les Aventures d'Alice au pays des merveilles*.

Dans le jeu du Kilo de merde, le détenteur de la dame de cœur commence le jeu, car il est annoncé : « Dame de cœur ! À vous l'honneur ! Dame de pique, à vous la suite ! »

Dame de Carreau. Dans les cartes traditionnelles françaises, il s'agirait de Rachel ; son nom est inscrit dans le coin de la carte.

Dame de Pique. Le nom « Pallas » est inscrit dans le coin de la carte, probable référence à Athéna. Elle est la seule dame représentée de profil (comme le valet et le roi de carreau).

Dame de Trèfle. C'est Charles VII qui a décidé que la Dame de Trèfle représenterait sa femme : Marie d'Anjou. Cependant, dans les cartes traditionnelles françaises, le nom « Argine » est inscrit dans le coin de la carte. *Argine* serait une anagramme de *Regina*, reine en latin.

À noter que la Dame de Trèfle est la seule Dame qui n'ait pas de fleurs à la main.

Si les mœurs françaises s'expriment par des caractères si variés, à plus forte raison la nature, mais la vérité de ces mystifications dépasse en rigeur leur réalité, le modèle prétendu étant que les reines représenteraient les quatre voies par lesquelles les femmes peuvent régner : Rachel par la piété, Judith par la beauté, Pallas par la sagesse, Argine par l'élégance.

Sedvanlig fransysk omständlighet krafde, at dessa satser beledsagades af för endamålet lämpliga fotnoter, hvilka af någon anledning icke rymdes i sjelfva brödtexten. Tante Ethel slog samman boken.

"Fyra damer," mumlade hon. "Så mycken suggestion, och så litet Wira..."

Thy som "det svenskaste af alla kortspel", stod intet nämndt om Wira i den digra fransyska volumen. Efter et par timmars fåfängt bläddrande i de tvenne öfriga böckerna öfvergick hon til upgifna suckar. Victorin hade rakt icke öfverdrifvit, då han beskref Wira som "det mest invecklade spel som spelas i Sverige". Hon insåg, icke utan bedröfvelse, det hon knappast vore i stånd bilda sig en upfattning derom allenast genom böcker. Detta spel måste nötas in genom öfning, öfning och åter öfning.

Tilräckligt begrep hon nu emedlertid för at rätt kunna tolka Wira protocollet, hvilket välvilligt stälts til hennes förfogande af comtessan. Ehuru hon icke var capable utläsa nuancerna af det complicerade spelets alla vexlingar, utvisade detta klart hvem som beredts occasion at vara frånvarande och när. Hon noterade öfversittarne och deras förehafvanden i en särskild column. (Se Tabell 1.)

Vidare hade hon transcriptioner af conversationen den fatala qvällen, hvilka tilläto henne puzzla samman, så godt som ordagrant, de samtal, i hvilka de fem personerna fun-

Omgång	*Bud*	*Spelförare*	*Öfversittare*
1	8-Spel	Jeanette	(Agate-Julie)
2	Köp-Misère på 1	Rhadamantine	(Marie-Louise)
3	Gasque på 0	Agate-Julie	(Jeanette)
4	Gasque på 1	Jeanette	(Rhadamantine)
5	Gök	Marie-Louise	Agate-Julie poudrerar näsan
6	Vingel 7	Agate-Julie	(Marie-Louise)
7	Solo 6	Rhadamantine	(Jeanette)
8	Vingel 7	Jeanette	(Rhadamantine)
	P A U S A		
9	Tourner 7	Marie-Louise	Agate-Julie poudrerar näsan
10	9-Spel	Agate-Julie	(Marie-Louise)
11	Vingel 7	Marie-Louise	(Jeanette)
12	Gasque på 2	Agate-Julie	Rhadamantine framtager Confect
13	Köp-Misère på 1	Jeanette	Agate-Julie poudrerar näsan
14	7-Spel	Rhadamantine	Marie-Louise hemtar Liqueur
15	Vingel 7	Rhadamantine	Jeanette brygger Thée
16	Gasque på 1	Marie-Louise	(Rhadamantine)
17	Köp-Misère på 1	Jeanette	Agate-Julie poudrerar näsan
Conversationen i § 8, hvarunder Skilsmessan afslöjas			
18	Gasque på 2	Rhadamantine	(Marie-Louise)
19	Gök	Agate-Julie	(Jeanette)
20	7-Spel	Marie-Louise	(Rhadamantine)

Tabell 1: Protocoll för Wira-spelet.

nits inbegripne under qvällen.

Tante Ethel kloka uggeögon genomfor dialoguerna, och det likasom klack til i hufvudet på henne, då hon derunder anade contourerna af det hemska brottet... Hon såg et mönster, anade et doldt sammanhang...

"Så är det," mumlade hon och nickade vist för sig sjelf. "Så måste det vara..."

Återstodo några små détailler, om hvilka hon behöfde ernå full klarhet; petitesser, måhända, men hvilka intuitionen sade henne behöfde éclaireras. Hon beslöt resolvera

detta genom väl valda frågor til de misstänkta. En til hvardera, alldeles som i *Five Little Pigs*. För detta endamål skulle hon församla dem alla — och hvi icke i comtessans bibliothec, sjelfva skådeplatsen för mordet?

Tante Ethel lyfte telephone luren och slog numret til comtessan Jeanette...

13. — *Le Café*

"Betjeningen gör sig då ingen brådska," sade duchessan Rhadamantine. Hon såg sig om i det spacieusa caféet. Det var händelsevis af just den luxueusa typ, som allmänt tilvann sig baronessan Marie-Louises kräsna gillande.

"Nej, men det är också deras enda fel," svarade denna leende.

I just detta ögonblick nalkades en serveuse med damernas beställning.

"*Efterlängtadt,*" sade baronessan Marie-Louise med et hvasst leende mot den oförstående flickan. Då denna försvunnit, böjde sig hon sig fram mot duchessan, likasom i förtroende: "Så kan man säga, för at på et fint sätt bibringa dem ens upfattning, man väntat alldeles för länge."

Duchessan tänkte för sig sjelf, at detta slags indirect fostran nog gick öfver den stackars flickans hufvud, at baronessan icke förefölt hafva bibragt henne vare sig det ena eller det andra, och at en flicka af så enkelt ursprung törhända vore mera betjent af en rak skopa ovett utan krusiduller.

"Kära du!" sade hon medlidsamt. "Huru mår du egentligen?"

"Execrabelt," sade baronessan med välbehag. "Vedervärdigt. Det hafva varit miserabla dagar, fulla af elände. Jag vet icke rätt, hvar jag skal blifva af! Ingen sömn får jag och borta är appétiten!" Hon sörplade en pragtfull latte och lassade in bakelser i gapet som en ifrig gräfskopa. Hennes ord voro tydligen icke afsedde at tolkas fullt bokstafligen.

"Ja, kära du," svarade duchessan vänligt, "jag förstår så väl, at detta måste kännas rysligt för dig. *Rysligt!*"

Baronessan Marie-Louise burrade up sig der hon satt. "Det är det minsta man kan säga! Sitta hägtad — gripen af policen — en dame i min ställning!" Hon kastade några föragtfulla blickar kring sig på några damer vid bordet tvärsöfver, der synbarligen icke voro i samma lyckliga ställning.

"Huru reder du dig utan käre Jean-François?" sporde duchessan försigtigt. Hon vidrörde icke gerna ämnet, men insåg det vore på gränsen til onaturligt, at *icke* vidröra det.

Baronessan satt tyst et slag, och då hon slutligen talade, var det med noga öfvervägda ord. "Nå, jag klarar mig. Det är icke lätt, at mista en lifscamrat, det oagtadt, han ville uttaga skilsmessa..."

"Ach! och nu hafva ni skiljts — för evigt!" utbrast duchessan theatraliskt.

Baronessan skyfflade in mera bakelser i munden. Det förefaller vara hennes slag af therapi, reflecterade duchessan frånvarande. Nå, alla hafva vi våra sätt... Hon sade förströdt: "Förlaget önskade utbyta tituln på min sednaste débat skrift. Man fant mit ursprungliga förslag för provocerande och frugtade retaliation från en viss politisk brigad, och proposerade man derför i stället: *Visst finnas det Böcker i Africa!*"

"Tilrättalagd har du aldrig varit, Rhadamantine," sade baronessan leende. "At du aldrig tröttnar!"

"Å," sade duchessan, "man måste kämpa, förstår du. Lifvet är en kamp, men det gäller at aldrig gifva up, aldrig böja sig..."

Baronessan såg med ens allvarsam ut, som ansloge dessa ord en egendomlig sträng i hennes innersta. Hennes hand fortfor mechaniskt at frakta bakverk mellan assiette och mund.

Duchessan gaf et upmuntrande leende: "Något nytt från din Jean-Michel?"

"Han har uttryckt sin support för min souffrance, och vi hafva begynt planera giftermål," undslapp det baronessan mellan tvenne afstjelpningar.

"Å!" var det enda duchessan kom sig för at säga.

Hvad skulle jag kläcka ur mig det för? tänkte baronessan, irriterad öfver sin plötsliga brist på sjelfbeherrskning. Hon skrapade fatet med tårtgaffeln.

Duchessan framkastade trefvande: "Kära du, är det verkligen välbetänkt? Innan sorgetiden är tilendalupen, menar jag?"

"Det är icke min afsigt at rucka på convenancen," sade baronessan hvasst. "Nog tänkte vi vänta tils Jean-François hamnat tre meter under. Men planer hafva vi begynt smida, det är då visst och sant."

"Nå, då förde mordet ändå något godt med sig..." mumlade duchessan vaguet.

"Så kan man väl se det." Baronessan fant sig obeqväm, och såg dervid up i taket, at évitera duchessans blick. Hon tillade: "Hvem är hon, för resten, den gamla damen? Vet du något om henne?"

"Tante Ethel, menar du? Jag vet icke så noga. För mig presenterade hon sig som mordutredare."

"Pensionerad väl, i sådant fall?" sporde baronessan lifligt. "Jag vil visst icke exprimera någon suspicion i onödan, men nog kan man väl finna hennes ålder och allmänna conduite en smula *oorthodoxa*?"

Duchessan ryckte på axlarne. "Jag hörde et rykte om någon mordgåta i Lund för länge sedan, der en gammal gumma skulle hafva varit policen behjelplig. Kanske är det den samma. Hade hon något at delgifva oss i afton, eller hvad sade hon?"

"Jeanette inböd til conseil i afton på denna Tante Ethels begäran. Det är allt jag vet. Hennes första förslag tycks hafva varit Tisdagen, men det stötte på patrouille, thy det är dagen för Agate-Julies korsstygns seminarium med efterföljande caffe-rep, hvilket hon på inga vilkor tänker upgifva."

Duchessan teg, men undrade för sig sjelf om den värda baronessan behagade plaisantera.

De begge damerna upreste sig från bordet at begynna promenaden, arm i arm, mot comtessan Jeanettes hôtel...

14. — *La Patience*

Princessan Agate-Julie satt vid soffbordet i comtessan Jeanettes bibliothec. Högar af kort bredde ut sig öfver bordsytan, hvilka hon var sysselsatt med at gladt rangera. Detta var en af comtessans favorit patiencer, *De Fyra Korsen* kallad. Princessan var så absorberad af denna öfning, at hon alldeles icke försporde comtessans närvaro alldeles bakom.

Plötsligt utbrast denna förtörnadt: "Men Agate-Julie! Icke kan du väl flytta kungen til den tomma platsen!"

"Det tror jag visst, at jag kan!" Princessan knep i hop munden. "Plats som plats!"

"Men nej, det står intet om det i reglorna!"

"Tänk, at du all tid skal finna fel i det jag gör!" Hon fortfor at ordna korten med muntra smällar.

"Men för all del, vil du ordna et simplare spel, så..."

"Så! det kan hon icke unna mig! At jag får hennes egin patience at gå ut! Se der! Jag kan flytta ned kungen, och så är det korset färdigt!"

Comtessan muttrade något ohörbart och gick at vattna sina chili plantor. Då detta verk var fullbordadt, hade princessan afslutat sin patience, icke utan triomphe. Hon satt nu ifrigt bläddrade i Patience boken i jagt på nya utmaningar.

"Här är en patience för dig, du som spår i kort ibland: *Stjernan.* Den står uptagen bland Kast Patiencerna, hvilka beskrifvas så som 'lätta och trefliga patiencer'."

"Omskrifning för 'simpla och imbecilla'," fnös comtessan.

"En stjerna, sådan som spåkäringar bruka lägga," läste princessan.

"Jag lägger icke sådana der tarfliga patiencer," sade comtessan föragtfullt.

"Å! man är visst en smula afundsjuk," sade princessan. "Jag minns ännu den gången, då jag först lade *Meander* och fick ut den på första försöket — "

"*Den* patiencen hade tvenne millioner möjligheter til combinationer," fnös comtessan. "Alla kort fingo bygga på alla andra, så det kan då näppeligen anses som någon bedrift!"

" — och sedan fick jag ut *Circulns Qvadratur*, hvilken är allmänt hållen för en af de aldra svåraste — "

"Nå, när man tricherar som du..."

"Och så lyckades mig *Den Omöjliga*, äfven känd som *Verldens Svåraste Patience*!" Princessan Agate-Julie trutade trotsigt med underläppen.

"Nej, vet du hvad! Den använder allenast trettiosex af korten, och är då rakt icke så omöjlig, som namnet skulle låta påskina!"

"Men dig hafva dessa icke lyckats!"

"Nej, thy jag föredrager de något mer avancerade. *Den Förskräckliga Miss Price*, par exemple, eller *Diplomaten*."

"Nå, då har jag en patience för dig," sade princessan kyligt. "Hvad sägs om den patience Magda Goebbels satte sig at lägga, efter det hon mördat sina sex barn nere i Hitlers bunker?"

En förfärad tystnad lade sig. Comtessan stirrade några ögonblick på sin väninna, innan hon kom sig för at framstamma: "Hvad — hvad är det du säger, Agate-Julie?"

"Å, kära nån!" Princessan rodnade. "Jag är rädd at mina nerver icke uthärda detta..."

I det samma hördes dörrklockans spröda klang. Comtessan reste sig at svara, medan princessan rafsade samman de utströdda korten...

15. — *La Convocation*

Fem damer voro församlade i comtessan Jeanettes bibliothec. Comtessan och princessan hade helsat baronessan och duchessan med sedvanlig hjertlig glädje, alldeles som hade det

rysliga mordet alls icke inträffat. De sutto nu rangerade i soffor och fauteuiler, under det Tante Ethel paraderade öfver golfvet, en stolt härförerska för sin troupe.

"Ni undra säkerligen, hvi jag bedt er alla hit. Nå, så som allaredan torde vara er bekant, har jag anlitats at utreda det märkliga mordet på friherre Jean-François. Til denna enda behöfver jag vissa facta. Jag har följagtligen fyra frågor at framställa, en til er hvardera."

"Kära hjertanes," mumlade princessan Agate-Julie osäkert.

"Jag behöfver alltså *facta*, det vil säga *sanningen*. Jag tager för gifvet, ni alla äro angelägna derom, at denna obehagliga affair måtte upklaras snarast. Jag skulle derför vilja bedja er, at *lofva*, eller fastmer *svärja en ed på*, at nu säga mig den *absoluta och omutliga sanningen*."

De fyra damerna sågo en smula bestörta ut, men förklarade sig alla genast villiga dertil, och svoro eden med högtidlig solennité.

"At begynna med er, Ers Nåd," sade nu Tante Ethel, vänd til baronessan. "*Hade ni någonsin dryftat några planer på at fara til Thailand med er make denna sommar?*"

Baronessan kunde icke dölja sin surprise. "Jag for dit i julas, allena, thy jag behöfde ro at studera. Det förelåg ingen plan at fara dit i sommar."

"Ej eller *före* verkställandet denna resa?"

"Nej," sade baronessan stilla. "Jag kan icke minnas vi någonsin discuterat detta, jag och Jean-François."

"Ers Högwördighet," fortfor Tante Ethel, vänd til duchessan Rhadamantine. "*Har er blifvande make, H:r Leberheim, någonsin, er veterligen, visat prof på en böjelse för det egna könet?*"

Choquen i duchessans anlete gick icke at taga miste på. Hon var helt uprigtig, då hon svarade: "Den tanken har för visst aldrig fallit mig in, men jag kan med godt samvete affärda den på stående fot. H:r Leberheim är icke så särdeles förtjust i homosexuella, och har sagt så flera gångor. Han är, med förlof, ganska mörkblå til sit sätt."

"Men han skulle kunna tänkas säga så, för at dölja en svaghet hos sig sjelf?" envisades Tante Ethel.

"Det vore i sådant fall icke första gången en man gjorde något sådant," medgaf duchessan, "ehuru jag medgifver jag finner tankan högst orimlig."

Hvad i all sin dar...? tänkte comtessan, der begynte känna sig en aning illa til mods. Hon kastade några förstulna blickar kring sig. Princessan Agate-Julie satt der med ögo-

nen glänsande och munden intresseradt hopknipen.

Tante Ethel attaquerade nu comtessan Jeanette. "Ers Höghet! *Kan ni redogöra för receptet för éclairer eller chouquetter?*"

"Chouquetter äro runda, au naturel, och décorerade med perlsocker, under det éclairerna äro aflånga och vanligen fyllda med crème à la vanille eller au chocolat," réponderade comtessan prompt.

"Men kan ni redogöra för receptet?"

"Det är mig obekant, thy jag har aldrig bakat dem."

"Ers Excellence!" Slutligen var det princessan Agate-Julies tour. "*Har ni någonsin courtiserat en viss Jean-Michel?*"

Princessan betragtade häpen Tante Ethel. "Nej, det har jag icke." Rösten var stadig, och hon tycktes, af allt at dömma, säga sanningen.

"Nå!" Tante Ethel gled med sin kloka uggleblick öfver de fyra damerna. "Jag har framkastat mina fyra frågor, och förklarar jag mig nöjd med svaren, ehuru de samtliga voro negativa. Då törs jag förkunna, at jag har gåtans lösning redo. Jag eger icke skuggan af bevis, det tilstås, men märk mina ord: *Jag vet hvem som mördade friherre Jean-François.*"

Alla facta i målet hafva nu presenterats, hvarpå vi inbjuda Läsaren at sjelf redogöra för sina slutsatser angående Gåtans lösning.

Del IV

Codille

16. — *Cartes sur la Table*

De fyra damerna sutto i olidlig tystnad, församlade kring soffbordet i comtessan Jeanettes bibliothec. Tante Ethel paraderade öfver golfvet som en okuflig commendeur.

"Lät mig begynna från begynnelsen. Detta var alltså det gemak, i hvilket friherre Jean-François mötte döden, nedhuggen med en dolk under pågående Wira-spel i salonen intil. Detta är stolen, i hvilken blodfläckarne ännu restera."

"Jag skal bortskicka den," interposerade comtessan matt. "Jag har icke hunnit..."

"Frapperande är graden af vanvett involveradt i detta mord. Gerningsmannen löpte en kostbar risque, och agerade synbarligen i den djupaste förtviflan. Hvilken än raisonen dertil må vara, *så var Friherrens undanrödjande henne absolut nödvändigt.*

"Samtidigt är det uppenbart, mordet icke kunde hafva varit planeradt. Thy sjelfva grunden för des utförande låg i tvenne slumpvisa omständigheter, hvilka icke med den bästa vilja i verlden kunde hafva förutsetts. Den första rör mordvapnet. Thy detta låg framme, redoboget at brukas för sit fatala endamål, *hvilket aldrig någonsin förr skett.* Ers Höghet," sade Tante Ethel, vänd til comtessan, "om jag må spörja, *hvarför framlade ni dolken til allas beskådande i ert bibliothec qvällen för Wira-spelet?*"

"Det vet jag just icke at jag gjorde," undslapp det henne, men princessans häpna blickar och Tante Ethels genomträngande uggleögon förmådde henne at straxt taga de förflugna orden tilbaka. "Huru kunde ni vara så säker, det dolken icke all tid intagit denna plats? Policen sporde mig icke explicit derom, nemligen."

"Ni glömmer, jag har genomläsit transcripter af de fullständiga conversationerna under qvällen," svarade Tante Ethel leende. "Af princessan Agate-Julies curieusa frågor rörande denna dolk, var det temligen apparent, hon aldrig förr hvilat sina ögon på honom. Nå?"

Comtessan slog ut med händerna. "Hvad förmår jag väl säga? Jag hade en tanke der bakom — ja, thy hvad eljest kan jag benämna detta hugskott? Säkert vet ni, det jag lefver på Glasberget sedan många år. Marie-Louise har (eller i hvart fall *hade*) sin friherre. Rhadamantine skulle til at göra sin entrée triomphante, stoltserande med sin framstående make in spe. Til och med lilla Agate-Julie har haft sina amanter — " (Hvad skal då detta betyda? tänkte princessan förtrutet. *Til och med?*) " — under det jag sjelf syns dömd at lefva för evigt allena. Mit lif har varit en enda lång Golgatha vandring. Kan man då förtänka mig, jag ock ville en smula stoltsera, ehuru med gamla synder, och visa, det äfven den stolta Jeanette har älskat...?"

En tår syntes fugta comtessans öga, tillrande som en klar diamant. Princessan hördes snörfla til i bakgrunden.

Tante Ethel återtog ledningen: "Nå, det var icke den *enda* curieusa omständigheten. Vi må också taga i beagtande sjelfva raisonen til friherrens qvarblifvande i våningen, hvilket ju alls icke var hans habit under Wira-aftnarne. Och den enda egentliga orsaken jag kunde finna dertil, var hans nyvaknade intresse för princessan Agate-Julies bakverk. Hon upträdde med en ask 'éclairer' hon bakat, hvilka vid närmare påsyn af comtessan befunnos vara chouquetter. Friherre Jean-François sade sig älska Millefeuille, och éclairer och chouquetter äro för wisso begge bakade af sådan deg. Men är det icke en smula egendomligt, at princessan, som ju tydligen förfärdigat dessa bakelser för egin hand, icke visste rätta namnet? Expert på området föreföll, par contre, comtessan vara, thy hon var straxt framme at corrigera den misslyckade benämningen.

"Men comtessan, ehuru tydligen van consument af bakverk, concederar nu för oss alla, *det hon sjelf icke känner receptet*. Hon är icke bekant med principerna för beredning af Millefeuille. Det är skada, thy i sådant fall skulle hon veta, *det dessa kakor äro synnerligen svårbakade*. Princessan Agate-Julie beklagar sig under qvällen öfver en raterad gratin de légumes-racines. Potatis är rik på stärkelse, til skillnad från öfriga rotsaker, och tarfvas derför i öfverflöd i en gratin. Detta är helt elementairt. Detta vet hvar enda husmor, men icke princessan Agate-Julie, som gladt utbyter potatisen mot kålrötter. *Ändå påstår hon sig hafva lyckats med något så compliceradt som Millefeuille.*"

En pinsam rodnad syntes blossa på princessans kinder. Comtessan kunde icke hålla sig längre. "Skulle då detta vara et afslöjande? Jag ser icke på hvilket sätt det skulle hafva någon relevance för mordet, men tror ni icke jag fattade, hennes 'hembakta' kakor voro köpta å conditori? Kära ni, nog begrep jag huru det stod til med den saken, ehuru jag valde

at tiga, at icke skämma ut lilla Agate-Julie inför baronessan och duchessan."

Tante Ethel såg en smula snopen ut. "Nå, der ser man. Lät oss då raskt marchera vidare. Utom dessa egendomligheter, erhölt jag viss ledning då jag sporde er, i tour och ordning, huruvida ni fäst er vid något märkvärdigt, extraordinairt, som timat under qvällen. Här var det en anmärkning af duchessan Rhadamantine jag fant uplysande. Hon kunde icke undgå at notera en viss förlägen rodnad spelande öfver princessans kinder, då den mysterieuse Jean-Michel kom på tal. Min omedelbara hypothes var naturligtvis, at princessan sjelf fordomdags varit djupt förälskad i denne man, och ännu bar spåren deraf i sit hjerta. Detta förnekar hon dock, och hon talar synbarligen sanning. Emedlertid kan det finnas et annat skäl til hennes förlägenhet, då baronessan omtalar sin lilla affair med honom. Ehuru hon icke sjelf courtiserat denne herre, kan någon *annan* i sällskapet hafva gjort det, hvarom princessan mycket väl var medveten. Hvem? Icke duchessan Rhadamantine, som var ny i sammanhanget. *Ergo comtessan Jeanette.*"

Nu var det comtessans anlete, der färgades blodrödt. Tante Ethel hade fått in en fullträff.

"Nå?"

"Det eger sin rigtighet. En kort romance, en flyktig courtise. Det var temligen naguère, blott något år tilbaka," svarade comtessan med nedslagen blick.

"Men det är öfver nu?"

"Ach! det är öfver nu..." sade comtessan bedröfvadt.

Princessan tyckte sig å nyo skymta en dallrande tår i hennes ögonvrå, och hon begynte famla efter en näsduk.

Tante Ethel fortfor obönhörligt: "Princessan Agate-Julie skaffade mig en annan intressant uplysning. Hon hade fäst sig vid friherrens, som hon tyckte, excentriska conduite under välkomnandet i hallen. Hon fant honom i onödan hård och tarflig vis-à-vis sin hustru, framdragande en hoper gamla oförrätter, hvilka borde begrafvits för länge sedan, och för öfrigit alls intet angick duchessan. Hon sade sig icke för sit lif kunna begripa raisonen dertil, ehuru hon medgaf, den förestående skilsmessan i viss mån expliquerade sakernas ordning.

"Jag håller icke med. Je ne suis pas d'accord. Hade friherren funnit ut sin hustrus små snedsteg denna qväll, kunde man godt förstå viss bitterhet tärde hans själ. Men baronessans affairer voro honom välkända. Divorcen var redan beslutad. Af baronessans vittnesmål at dömma, hade allt gått städadt til denna qväll, et enkelt constaterande af factum.

Det var en noga genomtänkt decision, och man beslöt skiljas i största vänskaplighet.

"Huru skal man då förklara friherrens impertinencer? Hvadan de skamlösa indicationerna om sin hustrus infidelité, när det ju alls ej var hans sed at vara oförskämd? Han hade tagit decision om divorce och meddelat sin hustru detta, och fortskred til at ögonblickligen verkställa beslutet. Hvarför då dröja vid det förflutna? Hvadan anspelningarne på resan til Thailand och antydningarne om flirtande ynglingar på gatorna?

"Princessan Agate-Julie fant detta, mycket rigtigt, hors de caractère för friherren. Hon tycks dervidlag ha varit den enda. Duchessan Rhadamantine var icke conversant med détaillerna och således oberörd. Comtessan Jeanette choquerades som värdinna öfver malpropreteten och reflecterade möjligen aldrig öfver huru besynnerliga dessa uttalanden voro. Och baronessan sjelf reagerade troligen blott öfver sakuplysningarne, som här å nyo drogos fram at ältas.

"Hvad var då friherrens afsigt med dessa spydiga uttalanden, vanligen så främmande för en man af hans ädla sinnelag? Var hans syfte at väcka sin hustrus courroux, *eller fanns det et annan, dold agenda?* Som intet vettigt skäl föreföll finnas för det förstnämnda, begynte jag derför leka med tankan på det sistnämnda. Comtessan Jeanette beskref friherren i följande ordalag: *Han var rättrådig, men discret.* Månne nyckeln til hela mysteriet låge sammanfattad häri? Friherren kunde icke tola oförrätter, men han väjde all tid den offentliga scandalen. Han stod städse up för det sanna och det rätta, men han skötte, om expressionen permetteras, sina kort discret. Friherrens sarcasmer voro alltså hemliga meddelanden, alls ej ämnade at tolkas så som nu skedde. Framför allt *voro de afsedde för andra öron än baronessans.*"

"Men det är phantastiskt!" utropade nu duchessan.

"De singuliera uttalandena voro en *hemlig cod, hvarigenom han lyckades bibringa någon vissa synnerligen farliga uplysningar...*"

"Jag begriper det icke," mumlade princessan Agate-Julie. "En slik förklaring skulle kasta nytt ljus öfver Jean-François' egendomliga beteende denna qväll, det admetteras, men likväl begriper jag det icke..."

"Hvari bestod detta hemliga meddelande?" frågade comtessan, som fant spänningen outhärdlig.

"Lät oss recapitulera de hemliga messagerna — desse äro samtliga uttalanden af friherren, der voro bemängde med sarcasmer, och för hvilka ingen klok förklaring finns. Han sade, som réponse på en fråga af princessan, ehuru tydligen rigtadt til baronessan:

'Jag besväras af de unga männen, der kringströfva gatorna så här års.' Och tillade menande: 'Hormonstinna ynglingar.' Han gjorde mention, helt onödigt, då talet var om duchessan Rhadamantines tilkommande: 'Han är förtjust i qvinnor.' Vidare sade han, synbarligen til duchessan: 'Har ni vistats i Thailand? Jag och min hustru tänkte oss fara dit i sommar, men min hustru förekom mig.' Denna utsaga är aberrant i sig sjelf, thy baronessan häfdar någon sådan resa aldrig vore planerad. Hvem voro dessa cryptiska uttalanden egentligen afsedda för? Hvad var den hemlighetsfulla afsigten?

"Jag tror," fortfor Tante Ethel, "at gåtans lösning ligger förborgad i den aldra första phras friherre Jean-François yttrade, efter det han introducerats för duchessan Rhadamantine: *Jag kände en Rhadamantus en gång...*"

En ohygglig tystnad sönk öfver de fyra damerna. Icke en suck, icke et andetag bröt detta vacuum.

"Ja," fortfor Tante Ethel, "friherre Jean-François kände en gång i tiden en Rhadamantus. Flera decennia hafva svunnit sedan des. Mycket kan hända under en sådan ofantlig tidsrymd. Vänner komma och gå. Man gifter sig och alstrar barn. Folk åldras och aflida. *Och en Rhadamantus kan varda en Rhadamantine...*"

"Vi hafva känt Rhadamantine sedan tjugo år," hviskade princessan. "Aldrig skulle jag då trott..."

"Précisément," medgaf Tante Ethel, "och den actuella tildragelsen torde derför ligga ännu längre bakåt i tiden. Måhända hafva trettio år passerat sedan deras första rencontre, då duchessan och friherren ännu voro i sin spädaste ungdom. Æoner hafva förflutit sedan des. Man vil icke blifva påmind om sin ungdoms försyndelser. Men genom at påminna duchessan om hennes förhatliga ungdom, den hon framlefvat under et annat kön, undertecknade friherren sin egin dödsdom. Nogsamt undvek han, som var hans sed, at framdraga detta factum til offentligt beskådande, men lät han i stället antydningarne hagla. Med påfallande klumpighet baxade han in Thailand i conversationen, et land kändt för sina många könsöfverskridare, och hvartil ju många Européer resa för sjelfva operationens utförande. Brutalt bankade han in i den förtviflade duchessan, huru hon, biologiskt sedt, dock icke är mera än en opererad man, fullpumpad med artificiella hormoner. Och värst af allt, friherren visade sig vara bekant med H:r Leberheim och förde honom på tal med det okänsliga påpekandet, at denne helt visst *älskade qvinnor*. H:r Leberheim är, enligt duchessans egna ord, en mörkblått conservativ herre. Han förespråkar kanhända icke concentrationsläger för sexuella afvikare, men han tolererar dem icke i sin

närhet, och *skulle på inga vilkor acceptera, at gifta sig med hvad en gång varit en man.*"

Det var comtessan som bröt tystnaden. "Kors och bevare mig väl, hvilken historia! Är detta sant, Rhadamantine? Hvad har du at säga til dit försvar?"

"Jag har intet at säga," sade duchessan med hårdt sammanpressade läppar.

Hon gick ut i hallen och iförde sig skor och kappa. De hörde alla ytterdörren slå igen bakom henne.

17. — *La Fin*

"Jag hade då aldrig hört på maken!" utropade baronessan Marie-Louise. "Aldrig trodde jag, at Agate-Julies chouquetter skulle förråda henne. Hvilken sällspord skarpsynthet!"

Trenne veckor hade förflutit sedan det sensationella afslöjandet, och de trenne habituéerna voro på nytt församlade i comtessan Jeanettes salon, bänkade kring spelbordet. Tante Ethel intog den fjerde platsen, inbuden som hedersgäst af comtessan sjelf.

Comtessan Jeanette sade, med admiration i rösten: "Ni eger då för visst et remarquabelt intellect, min bästa Tante Ethel! Tänk blott, at klart inse betydelsen af dessa friherrens lönliga ord, fällda liksom i förbigående!"

"Friherrens ord voro icke det enda, som afslöjade duchessan," sade Tante Ethel allvarsamt. "Hon försade sig midt under Wira-spelets gång, då hon frågade, hvad det var för blanquetter, friherren vore i färd signera. *Men friherren lånade icke printer at skrifva ut dessa förr än under pausen,* och duchessan hade, enligt egen utsago, icke vistats i bibliothecet efter denna."

"Aldrig skulle då jag ha tänkt på, at fästa den ringaste upmärksamhet vid sådana förflugna ord," medgaf comtessan.

Tante Ethel sade: "Dessa äro de misstag, hvarje mördare begår, och vackert utvisa, huru farlig en vanlig conversation är, för den, som har något at dölja."

"Från det ena til det andra," sade comtessan Jeanette. "Den kära Rhadamantine har tagit sig af daga. Men det visste ni säkert redan?"

"Jag fick veta så pass från Inspecteur Bergh. Ehuru bedröfligt det än må låta, så tilstår jag dock, jag nästan hoppades hon skulle välja denna utväg. Thy, när allt kommer omkring, hvad återstode henne efter det skamlösa dåd hon föröfvat, annat än rättegång, fängelse och publique humiliation?"

"*Så har då Döden gjort Codille...*" sade baronessan qvickt.

De fyra damerna nickade och enades om, at detta var mycket djupt sagdt, och röjde mycken vishet.

"Jag begriper icke," mumlade princessan Agate-Julie. "Icke var väl denna hennes hemlighet något at skämmas för? Huru kunde den rättrådiga Rhadamantine drifvas derhän?"

"Men kära ni, hon var desperat," sade Tante Ethel, som egde den gamlas erfarenhet och klokskap om menniskjo slägtet. "Thy friherren var icke en man, som hvilade på lagrarne. Från ord til handling var steget icke långt. Skilsmessan beslöts och meddelades baronessan, hvarpå han samma qväll tager sig för at skrifva ut blanquetter för des genomdrifvande. Duchessan visste säkerligen, eller anade hon, med hvilken dådkraftig man hon hade at göra, och hade intet ögonblick at förlora."

"Dådkraftig var han sannerligen," sade baronessan. "Det var blott en af hans många förtjenster..."

Lilla princessan Agate-Julie valde nu at upträda med en ask. "Jag har medfört en kaka," sade hon blygt.

"Jaha," sade baronessan Marie-Louise diplomatiskt, under det hon critiskt granskade des innehåll, "sockerkaka garnerad med äpplen och canel. Förefaller vara i ropet just nu." *Kakor för populacen*, var alltså hennes upfattning. Skickligt dold pique, af det slag som var hennes specialité, och som hon säkert visste skulle öfvergå princessans förstånd, men comtessans antenner voro desto mera mottagliga för.

Comtessan hällde up thée, emedan damerna läto servera sig af kakan. Comtessan tänkte i sit stilla sinne vid afsmakningen, at *denna* kaka hade då princessan tvifvelsutan bakat med egna händer, men valde at icke commentera.

"Skola vi intaga våra sedvanliga platser kring bordet?" sporde princessan.

Baronessan begynte zirligt: "Ja, jag ser icke hvi icke, såframt icke någon af deltagarne särskildt kräfver lottning — "

Hvarpå comtessan afbröt: "Jo! lottning tarfvas! Jag är utled vid at öfverbjuda dessa förbannade Gökar!"

"Nå," sade princessan, bläddrande i kortleken, "se här! At effectuera denna lottning, har jag framtagit de fyra damerna, en för oss hvardera. Med visst förlof kan jag väl sjelf sägas vara Hjerter Dame. Ljuf och älskvärd, ehuru en smula klent begåfvad..."

"Då är väl jag Spader Dame, kan jag tro," svarade comtessan. "Hård och dömmande, är det icke hvad du brukar säga? Förmögna Marie-Louise torde gå rätt väl med Ruter."

"Klöfver Dame blifver er," sade baronessan skälmskt, öfverräckande detta kort åt Tante Ethel. "Skulle ni vilja pröfva, Madame, nu då ni synbarligen läst in er på spelets reglor?"

"Nej, kära hjertanes då," sade Tante Ethel småleende, "jag är rädd detta complicerade spel öfvergår mit enkla förstånd. Men spela ni, jag contenterar mig med rôlen af observateur."

Hon lät kortet falla på bordet. De fyra damerna betragtade, icke utan rörelse, den ensamma Klöfver Damen.

"Jag tror för visst detta kort betecknar den kära Rhadamantine," sade princessan Agate-Julie vemodigt. "Med all sin esprit och vivacité. Och så var hon en kallblodig mörderska... Hvem skulle ha anat?"

Tante Ethel mumlade för sig sjelf: "*...la seule qui n'ait pas de fleurs à la main...*"